

ISSN 1407-9821

ABONĒ «NOVADNIEKU»

«Latvijas Pasta» nodaļās,
pie pastniekiem,
«Novadnieka»
redakcijā
Brīvības ielā 14,
Preiļos, un
interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadalā «Abonēšana».

Dimanta un
zelta pāri
Preiļu novadā

4. lappusē

Svētki
Līvānos

5. lappusē

Ēdīsim veselīgi,
lai glābtu
Latviju

6., 7. lappusē

Preiļu dzemdību nodaļa pārcēlusies uz atjaunotām telpām

● SIA «Preiļu slimnīca» virsmāsa Ina Kluša un ginekoloģijas un dzemdību dienesta virsvadītājs Juris Kļaviņš pirmajā darba dienā jaunajā dzemdību nodaļā jau pārliecinājušies, ka demogrāfiskā situācija pamazām sāk mainīties uz labo pusi. Bērniņi dzimst! Foto: L.Rancāne

Pagājušās nedēļas nogalē uz jaunu vietu pārcēlusies SIA «Preiļu slimnīca» dzemdību nodaļa, un tagad topošajām māmiņām jāgriežas nevis slimnīcas baltajā ķieģeļu ēkā, kur gadu desmitiem ilgi pasaulē nāca mazie brēkuļi, bet gan sarkanajā cetrstāvu ēkā.

Izejot cauri automātiskajām uzņemšanas nodaļas durvīm, pa kāpnēm vai ar liftu jādodas uz otro stāvu, kur svaigi remontētās telpās tagad izvietota dzemdību nodaļa. Tajā jau piedzimuši pirmie bērniņi, un māmiņas novērtējušas jaunās nodaļas pievilcīgo izskatu un ērtības. «Novadnieka» apmeklējuma dienā nodaļā gan bija jūtams sasprin-

gums, jo pārvākšanās dēļ nodaļa netika slēgta ne uz vienu dienu, taču tajā pašā laikā daba bija iekārtojusi tā, ka viens pēc otra steidzās piedzimt vesels bariņš bērniņu, kuru māmiņām nevarēja likt, lai pienāk citu dienu.

Arī SIA «Preiļu slimnīca» galvenā ārste Viktorija Šmukste, izrādot dzemdību nodaļas jaunās telpas, uzsvēra, ka šis nebija tas gadījums, kad var atlikt citus darbus, iekārtot nodaļu un tad pārcelties uz to. Dzemdības tika pieņemtas paralēli pārvākšanās darbiem, un tas viss no nodaļas darbiniekiem prasīja papildus rūpes un stresu, jo jebkurā gadījumā primārais ir māmiņas un jaundzimušā bērniņa ērtības. Tāpēc mediķi par savu profesionālo veikumu šajās dienās pelnījuši īpašu uzslavu. Kā

pozitīvu momentu galvenā ārste uzsvēra to, ka Preiļu slimnīcā visi dienesti tagad ir vienuviet, atrodas vienā ēkā, līdz ar to tā uzņēmumam ekonomiskāk apsaimniekojama.

Dzemdību nodaļa iekārtota kādreizējā bērnu nodaļā, veicot pamatīgu pārbūvi un ar starpsienu to pārdalot uz pusēm. Nodaļā, tāpat kā līdz šim, būs vieta desmit mātēm un viņu mazulīem. Pārcelšanās gaitā vispirms tika iekārtotas palātas, pēc tam mediķu darba vietas. Jaunajā mājvietā kā pirmie jaundzimušie ar savām mammām ieradās divi puikas, kas bija piedzimuši vēl vecās nodaļas telpās, bet tieši nodaļā sevi pieteica meitenīte.

Turpinājums 2. lappusē.

ZIŅAS

Aglonas novada bērni saņems zobārstniecības pakalpojumus tuvu mājām

Jau no 2. septembra Aglonas novada bērniem būs iespēja saņemt zobārstniecības un zobu higiēnas pakalpojumus mobilajā zobārstniecības autobusā — ar šādu vēsti novada iedzīvotājus iepazīstina pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Tā nav pirmā reize, kad mobilais zobārstniecības autobuss ierodas Aglonā. Arī šoreiz tas apstāsies un darbosies vairākās novada vietās — pie Aglonas vidusskolas, pie Priežmales pamatskolas un Aglonas internātvidusskolas. Zobu higiēnists dosies arī uz Šķeltovu un Grāveriem. Šāda iespēja mazajiem pacientiem un viņu vecākiem ietaupīs gan laiku, gan naudu ceļa izdevumiem.

Atgādinām, ka zobārstniecība un zobu higiēna bērniem līdz 18 gadu vecumam ir bez maksas. Sīkāka informācija par mobilā zobārstniecības autobusa pieņemšanas laikiem, sākot ar 2. septembri, būs pieejama pa tālruni 29569059. Var interesēties arī pie minēto skolu administrācijas.

Motivācijas seminārs tūrisma jomas uzņēmējiem

Nemot vērā arvien pieaugošo tūristu interesi par tematisko ciemu darbošanos, 29. jūlijā Aglonas kultūras centrā pulksten 10.00 tiks rīkots pirmais motivācijas seminārs jomas tālākai attīstīšanai.

Kā informē Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele, motivācijas seminārs tiek rīkots Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas «Tematiskā biznesa attīstīšana un tematisko ciemu komandu iespēju paplašināšana Latgales un Radvilīšķu (Lietuva) reģionos» ietvaros. Tā mērķis — novadu lauku teritoriju iedzīvotājus iepazīstināt ar sasniegto un radīt lielāku interesi par tematisko ciemu veidošanas procesu.

REKLĀMA

LAFIKO.IV

KREDĪTI PENSIONĀRIEM

līdz 75 gadu vecumam

NAUDA JEBKURAM MĒRKIM!

Preiļi, Raiņa bulv. 21, 7. kabinets (1. stāvs)

otrdiena 9.30 – 15.00

65320077, 65421026, 26773714

Aizņemties atbildīgi, izvērtējot savas iespējas!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

VID līdz septembrim plāno slēgt ap 3000 fiktīvu uzņēmumu

Valsts ieņēmumu dienests (VID) līdz septembrim plāno slēgt ap 3000 fiktīvu uzņēmumu, intervijā aģentūrai LETA teica VID ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja Ināra Pētersone. Kopumā VID fiktīvu uzņēmumu pazīmes konstatējis ap 7000 uzņēmumos. Pāri par 4000 jau ir slēgti. Dienests kopā ar Finanšu ministriju un Tieslietu ministriju strādā arī pie konkrētu risku apzināšanas, kas kalpotu melnā saraksta izveidei fiziskām personām, kuras ļaunprātīgi izvairās no nodokļu nomaksas, veido fiktīvus uzņēmumus. Šādu cilvēku, pēc VID datiem, varētu būt ap 1000. Pētersone atzīst, ka, analizējot aizdomīgo darījumu ķēdes, visvairāk tādas tiek konstatētas būvniecībā, mežizstrādē, metālapstrādē, kā arī autoservisu darbībā u.c.

“GE Money Bank” vairāku produktu portfeļus nodos “Citadelei”

Banka “Citadele” pārņems no “GE Money Bank” iedzīvotāju un uzņēmumu norēķinu kontu apkalpošanu, depozītus, krājkontus un kredītus. To paredz līgums starp “GE Money Bank” un “Citadelei”, kas kopā ar citiem likumā paredzētajiem dokumentiem ir iesniegts Finanšu un kapitāla tirgus komisijai atļaujas saņemšanai. Darījums paredz arī “GE Money Asset Management fondu” un pensiju 2. un 3. līmeņa plānu pārvaldīšanas nodošanu “Citadeles” grupas uzņēmumam IPAS “Citadele Asset Management”. Šāds darījums tiek veikts atbilstoši “GE Money Bank” stratēģijai, kas paredz apdomīgu un atbildīgu bankas izešanu no Latvijas tirgus. Paziņojumā medijiem norādīts, ka pāreja klientiem notiks ērti un vienkārši. “GE Money Bank” klientu norēķinu kontu, depozītu, krājkontu un kredītu līgumu saistību un pakalpojumu nodošana bankai “Citadele” notiks pēc apstiprinājuma saņemšanas no FKTK. “GE Money Bank” turpinās klientu apkalpošanu līdz 20. septembrim, savukārt banka “Citadele” sāks “GE Money Bank” klientu apkalpošanu no 23. septembra. Tuvāko dienu laikā visi “GE Money Bank” klienti saņems vēstuli ar detalizētu informāciju par pārejas procesu.

Igaunijas ministrs skeptiski vērtē Bērziņa ideju par kopīgu Baltijas armiju

Pašreizējā Baltijas valstu sadarbība aizsardzības jomā ir pietiekama, sacījis Igaunijas aizsardzības ministrs Urmas Reinsalu, komentējot Latvijas prezidenta Andra Bērziņa intervijā pausto ideju, ka ar laiku varētu tikt izveidoti kopīgi Baltijas valstu bruņotie spēki, 22. jūlijā vēsta Igaunijas nacionālā raidsa- biedrība ERR. “Pašreizējā aizsardzības struktūra, kāda tā mums ir, kad valstīm ir neatkarīgas armijas un mēs veidojam partnerības, ieskaitot, ja nepieciešams, izveidojot speciālas vienības starptautisko uzdevumu veikšanai, ir optimālākā no visām alternatīvām,” sacīja ministrs. Igaunija valsts aizsardzībā iegulda proporcionāli vairāk nekā Latvija un Lietuva, atgādināja Reinsalu. “Runājot pusnapietnī, matemātika šodien ir tāda, ka Igaunija iegulda 2% no IKP, Latvija un Lietuva kopā 2%. Arī absolūtajos skaitļos – Igaunija finansē nacionālo aizsardzību vairāk nekā Latvija un Lietuva,” sacīja ministrs. Tā ir drošības problēma ne tikai Latvijai un Lietuvai, bet arī Igaunijai, skaidroja Reinsalu. “Galū galā, ja mēs skatāmies uz militāro klātbūtni mūsu reģionā, tad arī Krievija pēdējo četrus gadus laikā ir dubultojusi savu bruņojumu,” sacīja ministrs.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem – 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Es gulēju un sapņoju, ka dzīve ir prieks.
Es pamodos un redzēju, ka dzīve ir kalpošana.
Es rīkojos, un – tik tiešām! – kalpošana bija prieks!*

(R. Tagore)

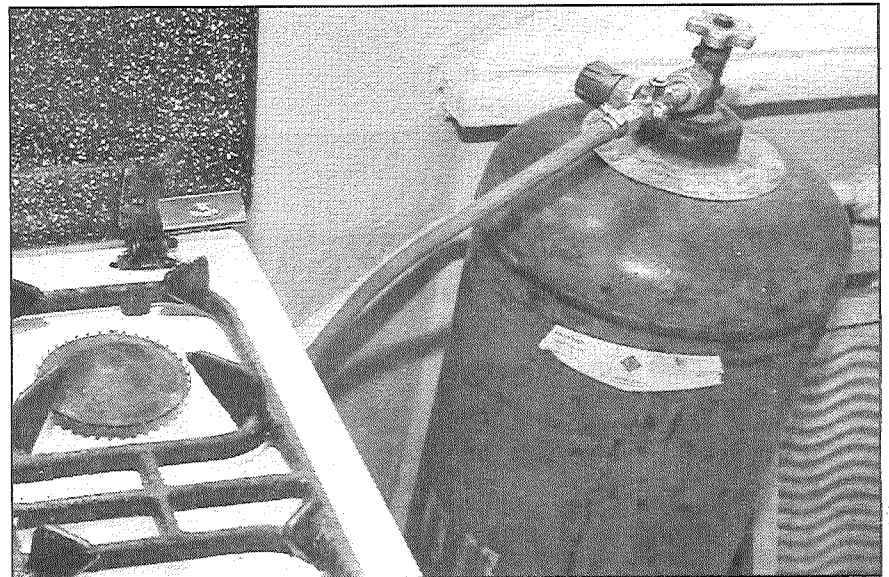
Aicina laikus nomainīt vecos gāzes balonus

Nākamgad māsaimniecībām būs jānomaina vecie 50 litru gāzes baloni, biznesa portālu «Nozare.lv» informēja SIA «Latvijas Propāna gāze» (LPG) pārdošanas daļas vadītāja Evija Felda.

Lielie, smagie sarkanie baloni, kuri kalpo jau 60 gadus, būs jānomaina ieviesto Eiropas Savienības (ES) noteikumu dēļ. Pašlaik vēl ir spēkā pārejas periods, kas ik pa laikam tiek pagarināts. Bet pašreizējie Ministru kabineta noteikumi nosaka, ka sarkanos sašķidrinātās gāzes balonus nedrīkst uzpildīt pēc 2014. gada 1. janvāra, bet līdz 1. jūlijam tirdzniecības vietās varēs iztīrīt atlikumus, klāstīja Felda.

LPG rekomendē balonu nomaiņu veikt savlaicīgi, jo 50 litru baloni ir smagi, to ventilis ir vājākā sastāvdaļa un nav pasargāts tik labi kā piecu litru un 27 litru baloniem.

LPG norāda, ka sašķidrinātās gāzes lietošana māsaimniecībā sākotnēji šķiet vienkārša: iegādājies gāzes balonu un lieto. Taču gāzes balonu lietotāji mēdz būt pārgalvīgi, neapdomīgi un neievēro

gāzes balona lietošanas instrukciju.

Gāzes balonu nepareizas ekspluatācijas dēļ pēdējās desmitgades laikā ir notikuši vairāki smagi negadījumi – sprādzieni kafējnīcās, daudzdzīvokļu mājās, arī tirdzniecības vietās. Latvijā šādu negadījumu statistika netiek apkopota, jo nelaimes gadījumi nav cēlonis, bet sekas. Taču tiek lēsts, ka kopš 2009. gada notikuši nedaudz vairāk par

desmit šādiem negadījumiem.

LPG arī informē, ka, neskatoties uz drošības pasākumiem, ko veic ap 30 licencēto sašķidrinātās gāzes ražotāju Latvijā, pastāv nekontrolējama nelicencētā tirdzniecība un patērētāji, vēloties iekonomēt, aizmirst par savu drošību. Patērētāji mēdz iegādāties nelegāli ievestu sašķidrināto gāzi, paši uzpilda māsaimniecības gāzes balonus u.c.

Preiļu dzemdību nodaļa pārcēlusies uz atjaunotām telpām

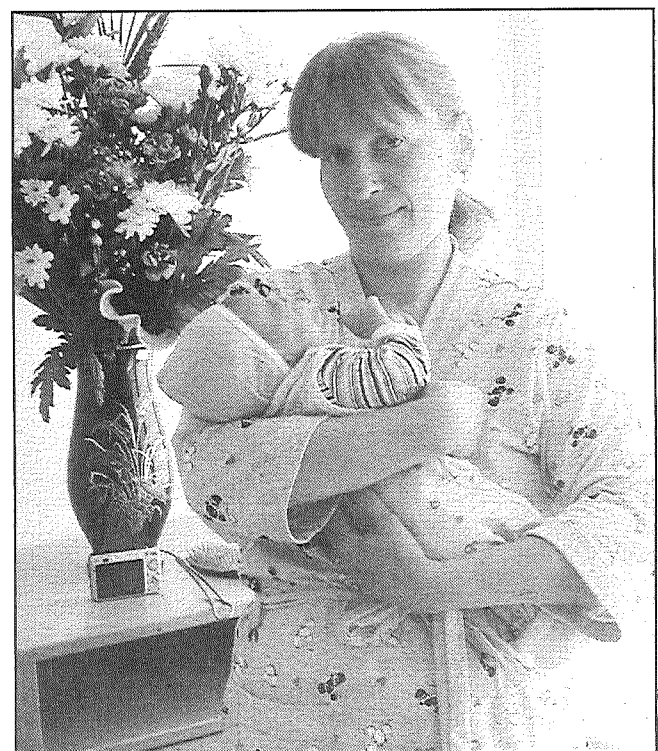
Sākums 1. lappusē.

Kopējā platība jaunajā vietā tomēr ir mazāka nekā iepriekš, taču palātas ir ērtas, modernas un patīkamas – gaiši krāsotas, plašas. Divas palātas ir vienvietīgas, viena divvietīga un divas trīsvietīgas. Pie katras ierīkots sanitārais mezgls, kas atbilst prasībām, kādas noteiktas mūsdienu veselības aprūpes uzņēmumiem, lai labierīcībās varētu iekļūt ar gultu vai ratiem un tās būtu izmantojamas arī pacientiem ar īpašām vajadzībām. Gan pirms, gan pēc dzemdībām var būt situācija, kad nepieciešama palīglīdzekļu lietošana, un jaunajā vietā ar tiem varēs ērti darboties. Dzemdību zālei sagādāta jauna darba virsma, kas gatavota pēc pasūtījuma un kuru ērti izmantot medicīnisko instrumentu un medikamentu izvietošanai, kā arī moderna apgaismes lampa. Pirms pāris mēnešiem nodaļa saņēma jaunu inkubatoru, kurā vajadzības gadījumā ievietot mazos bēbišus, viņu labsajūtas nodrošināšanai kalpo arī pirms gadiem diviem sagādātā apsildāmā gultiņa. Palātās izvietotas gultiņas, kas atjaunotas ar Preiļu ģimnāzistu palīdzību. No jauna sagādātas dažas gultas pirmsdzemdību palātai. Ir speciāla pirmsdzemdību gulta, uz kuras var pat dzemdēt, to pielāgojot un pārvēršot par dzemdību galdū. Sagādātas jaunas mēbeles arī medicīniskās personāla telpām. Virtuvīte un dažas sanitārās telpas gan atrodas ārpus dzemdību nodaļas, tajā bijušās bērnu nodaļas daļā, kas arī pamazām tiek atjaunota.

Preiļu slimnīcā gan dzemdību, gan arī pārējie pakalpojumi tiek sniegti ļoti labā kvalitātē, uzsvēra Viktorija Šmukste, un vienīgais, kā trūkst, ir ārsti. Jo būs vairāk ārstu, jo uzņēmums iedzīvotājiem varēs sniegt plašāku profila palīdzību.

Ērtā un plašā vienvietīgā palātā kopā ar savu jaundzimušo dēliņu jaunās nodaļas gaisotni izbaudīja Rita Ksendzova no Maltas. Viņas mazulītis nāca pasaulē 18. jūlijā vēl iepriekšējās telpās, bet tūlīt pēc tam kopā ar mammu nokļuva jaunajā vietā. Pūsitis, kam dots vārds Edgars, pirmais ieskandināja jauno mājvietu. Savukārt Rita atzinīgi novērtēja māmiņām sagādātos apstākļus. Viņas palāta ērtību ziņā līdzinājās gandrīz vai viesnīcas istabai.

Savukārt ginekoloģijas un dzemdību dienesta virsvadītājs, ārsts Juris Kļaviņš, stāstīdams par jauno nodaļu, uzsvēra, ka tajos gadījumos, kad dzemdētājam nepieciešams ķeizargrie-

● Rita Ksendzova ar savu otro bērniņu, dēlu Edgaru, pie tēta Pētera un māsas dāvētā ziedu pušķa. Viņi bija pirmie, kas pārcēlās uz jauno nodaļu. Foto: L.Rancāne

ziens, viņa būs ērti nogādājama uz operāciju zāli, kas atrodas tā paša korpusa ceturtajā stāvā. Līdz šim no vecās nodaļas bija jāmēro sarežģīts ceļš pa kāpnēm un gaitenīem.

Vecā dzemdību nodaļa bija plaša, savulaik iekārtota pēc vislabākā projekta, tajā bija ērti strādāt, toties jaunā – izremontēta un kopā ar citiem dienestiem kompakti atrodas vienā slimnīcas korpusā, tā kopumā pārmaiņas vērtēja nodaļas darbinieki. Jāiekārtojas, jāiejūtas un jāpielāgojas darbam jaunajā vietā.

L.Rancāne

«Gribolvā» demonstrēja ciltsdarba sasniegumus un izcilu ganāmpulku

10. jūlijā Riebiņu novada Galēnu pagasta zemnieku saimniecībā «Gribolva» atvērto durvju dienu ietvaros notika ciltsdarba sasniegumu demonstrējumi. Saimniecība šogad ir vienīgā Latgales reģionā, kas iesaistījies pasākumā un dalās savā bagātīgajā pieredzē.

Atgādinām, ka atvērto durvju dienas ciltsdarba sasniegumu demonstrēšanai organizē SIA «Latvijas Šķirnes dzīvnieku audzētāju savienība» Ministru kabineta 2012. gada noteikumu «Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai un tā piešķiršanas kārtību» 97. punkta «Atbalsts dzīvnieku ciltsvērtības un ģenētiskās kvalitātes noteikšanai» ietvaros. Pasākuma mērķis ir izvērtēt pēdējo 20 gadu laikā zemnieku saimniecībās paveikto jauna piena tipa govju ganāmpulku veidošanā Latvijā, govju mākslīgajā apsēklošanā, telišu izaudzēšanā, govju ciltsvērtības noteikšanā, pārraudzības datu izmantošanā, pāru atlasē darbā, govju ēdināšanā, mitņu celtniecībā un iekārtojuma.

Apskates objekti ir Latgales, Kurzemes, Siguldas ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacijas un sešas saimniecības Latvijā — «Kalna Dambriņi» Viesītes novadā, «Pavasari» Bauskas novadā, «Lapsas» Kandavas novadā, «Rāvas» Brocēnu novadā, «Dimanti» Smiltenes novadā, kā arī vienīgā saimniecība Latgales reģionā — zemnieku saimniecība «Gribolva». Tā ir ģimenes saimniecība, kurā galvenā nozare ir piena ražošana. Ganāmpulkā pašlaik ir 55 govīs, izslaukums — tuvu 9000 kilogramiem piena gadā. Atvērto durvju dienu pasākumā «Gribolvā» piedalījās interesenti gan no tuvējiem novadiem, gan arī tālākām vietām — Madonas, Balviem.

Seminārā bija iespēja iepazīties ar saimniecības pieredzi jaunlopu ēdināšanā, turēšanā, īpašu uzmanību veltot telišu izaudzēšanai. Saimnieki dalījās pieredzē par zālāju ierīkošanu un izmantošanu.

Ar «Gribolvas» attīstības vēsturi iepazīstināja Jevģenija Sermā. Saimniekot uzsākuši 1988. gadā, kad ganāmpulkā bija vien divas slaucamas govīs. Pakāpeniski iepirkti liellopi, par pajām no kopsaimniecības paņēmti teliņi. 1990. gadā saimniecībā sāka būvēt kūti, kas bija paredzēta 36 slaucamajām govīm. Pirms diviem gadiem kūts paplašināta, lai varētu turēt nu jau 56 govīs.

Šī gada 1. jūlijā ganāmpulkā bija 55 piena devējas un 46 ataudzējamās telītes. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība ir 279 hektāri, no tiem 82 hektārus aizņem daudzgadīgie zālāji.

● Riebiņu novada Galēnu pagasta zemnieku saimniecības «Gribolva» saimnieki (no labās) Jāzeps un Jevģenija Sermie, dēls Pauls ar sievu Anitu viesiem izrādīja visu plašo saimniecību.

● Atvērto durvju dienā apmeklētāji redzēja, cik labi koptas un izlolotas ir telītes.

Jevģenija un Jāzeps Sermie saimnieki kopā ar dēla ģimeni. Ja Paula ziņā ir tehnika, laukkopības nozare un lopbarības sagatavošana, tad vedekla Anita ar lielu atbildību rūpējas par slaucamajām gotiņām un ataudzējamajām telītēm.

Lai no mazas telītes izaudzētu augst-razīgu piena govī, par to jā rūpējas jau kopš dzimšanas brīža. Telišu audzēšanas svarīgākos nosacījumus semināra dalībniekiem atgādināja Silvija Dreijere. Piemēram, astoņu nedēļu vecumā teļam būtu jādubulto svārs. Ja piedzimst ar 40 kilogramu svāru, tad pēc diviem mēnešiem nākamajai gotiņai būt jāsvērs jau 80 kilogramus. Labi, ja saimniecībā

iegādāti svāri, bet var izmantot arī mērlentu. Dzīvniekiem jābūt brīvi pieejamam dzeramajam ūdenim, kas ir ļoti svarīgi. Tāpat jāatceras, ka teļam piens ir ēdiens, nevis dzēriens.

Svarīgākie kontroles punkti, pie kuriem pieturas «Gribolvā»:

- ✓ telišu labsajūta no dzimšanas brīža;
- ✓ barības devas;
- ✓ laikus veikti kontrolmērījumi;
- ✓ apsēklošanas efektivitāte;
- ✓ vesela un ražīga pirmpiene.

Pēc teorētiskās daļas demonstrējumu viesiem bija iespēja apskatīt slaucamo govju kūti, telišu novietni un lopbarības sagatavošanas tehniku.

Apkopo viedokļus par nozares attīstības iespējām

Preiļu lauksaimnieku apvienība 19. jūlijā Livānu novada Sutru kultūras nama zālē Valsts lauku tīkla rīcības plāna 2013. gadam aktivitātē «Nozaru ekspertu ziņojumi» rīkoja diskusiju, uz kuru pulcējās aktīvākie lauksaimnieki un nozares speciālisti, informē apvienības pārstāve Zita Briška.

Viņa pastāstīja, ka pasākuma mērķis ir diskusiju organizēšana ar lauku uzņēmējiem, iedzīvotājiem un nozares sabiedriskajām organizācijām par laukiem aktuāliem jautājumiem, lauksaimniecības attīstības tālākām iespējām,

tādā veidā veicinot iedzīvotāju aktīvu iesaistīšanos lauku attīstībā.

Preiļu lauksaimnieku apvienības valdes priekšsēdētāja Silvija Dreijere diskusijas dalībniekus iepazīstināja ar lauksaimniecības jomas aktualitātēm. Tika runāts par situāciju piena lopkopības nozarē un turpmākajām attīstības tendencēm. Būtiskākais ir tas, ka, iespējams, jau ar 2015. gada 31. martu Eiropas Savienībā un arī Latvijā tiks atceltas piena kvotas. Tas nozīmē, ka katrā piena lopkopības saimniecībā jau tagad ir jādomā un jāanalizē, kādas ir ražošanas izmaksas, kā tās veidosies turpmāk. Aktīvajiem lauksaimniekiem pašlaik vēl ir iespēja izteikt viedokļus,

priekšlikumus par nākamo lauku attīstības periodu.

Par slaucamo govju ganāmpulku produktivitātes kāpināšanas jautājumiem diskusijā iesaistījās Edīte Reķeviča, Siguldas ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacijas liellopu audzēšanas konsultante.

Tiek veikta priekšlikumu, komentāru apkopšana, diskusijas dalībnieku kopējā viedokļa sagatavošana par lopkopības nozares turpmākajām attīstības iespējām iesniegšanai gan Zemkopības ministrijai, gan Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomei, gan Latvijas Zemnieku federācijai.

LAUKU ATBALSTA DIENESTS INFORMĒ

Uzsākta projektu iesniegumu pieņemšana

Lauku atbalsta dienests (LAD) izsludina projektu iesniegumu pieņemšanu vairāku Eiropas Savienības fondu programmās.

✓ Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Lauku attīstības programmas (LAP) pasākumā «Lauku saimniecību modernizācija» 14. kārtas projektu iesniegumu pieņemšana lauku saimniecībām notiks no 19. augusta līdz 17. septembrim ar publisko finansējumu 8 340 000 latu, bet īstenošanas teritorija ir visa Latvija.

Iesniegto projektu īstenošanas beigu datums, ja tiek veiktas investīcijas ražošanas pamatlīdzekļu iegādei, ir četri mēneši, ja tiek veikta būvniecība un rekonstrukcija — astoņi mēneši no LAD lēmuma pieņemšanas.

✓ ELFLA un LAP pasākumā «Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana» devītās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 19. augusta līdz 17. septembrim. Pieejamais publiskais finansējums bioloģiskajai pārstrādei — 3 000 000 latu un gaļas pārstrādes uzņēmumiem kautuvju rekonstrukcijai un iekārtu iegādei — 2000 000 latu.

Iesniegto projektu īstenošanas termiņš, ja tiek veiktas investīcijas ražošanas pamatlīdzekļu iegādei — astoņi mēneši, ja tiek veikta būvniecība un rekonstrukcija — 18 mēneši no LAD lēmuma pieņemšanas brīža.

✓ Eiropas Savienības Zivsaimniecības fonda un Rīcības programmas pasākumā «Sociāli ekonomiskie pasākumi» astotās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks no 19. augusta līdz 30. septembrim. Pieejamais publiskais finansējums — 204 102 latu.

Projektu iesniegumu veidlapa, un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai atrodami mājaslapā www.lad.gov.lv.

Uzsāk atbalsta izmaksu atdalītajam maksājumam par pienu

Lauku atbalsta dienests no šī gada 18. jūlija uzsācis avansa izmaksu atdalītajam pārejas posma valsts atbalsta maksājumam par pienu. Avansu 70% apmērā saņems tie lauksaimnieki, kuri ir izpildījuši atbalsta saņemšanas nosacījumus.

Atbalsta likme par vienu piena tonnu ir 17,24 latu. Savukārt avanss 70% apmērā ir 12,07 latu par tonnu. Papildu informāciju var iegūt LAD mājas lapā www.lad.gov.lv.

Sākotnēji piešķirti 50 litri dīzeļdegvielas par atbilstošās platības hektāru

LAD informē, ka saskaņā ar 2011. gada 3. maija noteikumiem «Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju diļķiem» lauksaimniecības produkcijas ražotājiem ir sākotnēji piešķirti 50 litri dīzeļdegvielas, kam piemēro akcīzes nodokļa atbrīvojumu, par atbilstošās platības hektāru 2013./2014. saimnieciskajam gadam.

LAD līdz 30. oktobrim pieņems gala lēmumu par atlikušā dīzeļdegvielas daudzuma piešķiršanu 2013./2014. saimnieciskajam gadam, par ko lauksaimniecības produkcijas ražotāji tiks informēti atsevišķi.

Visā saimnieciskajā gadā rēķina līdz 100 litriem dīzeļdegvielas par katru atbalstam deklarēto un apstiprināto lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru, kā arī tādās meža vai purva zemes hektāru, kur kultivē dzērvenes vai mellenes, vai zemes hektāru zem zivju diļķiem.

Mīlestība dimanta cēlumā un stiprumā

Pašā vasaras pilnbriedā, 15. jūlijā, Preiļu novada Pelēču pagasta Krasnogorkā **Stepanovu ģimene** – Solomeja un viņas vīrs Foka svinēja savu 60 gadu kāzu jubileju. Apritot tik godpilnai kopdzīves gadskārtai, laulātais pāris apstiprina arī savus cienījamus gadus.

Pāri skaistajos svētkos sveica Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Juris Kovaļevskis un Pelēču pagasta pārvaldes vadītāja Iveta Stašulāne. Svinīgajā brīdī kopā ar dimanta pāri bija viņu tuvākie – jaunākais dēls Grigorijs, mazmeitas Irina un Valentīna, mazmeitas draugs Sergejs, Solomejas māsa Anastasija, vedekla Vladislava, jaunības dienu draudzenes un kolēģes – Tekla un Lidija, kā arī kaimiņiene Regīna.

Kopā ar saviem tuvajiem Dimanta kāzu gavilnieki mūs sagaidīja ļoti jaukā un viesmīlīgā noskaņā. Šādā gaisotnē pakavējāmies Solomejas un Fokas Stepanovu jaunības dienās, laikā, kad uzplauka viņu abu mīlestība. Sarunām ritot, uzklusām viņu ģimenes atziņas, kas gūtas 60 gadu kopdzīves laikā, strādājot, audzinot bērnus, mazbērnus un rūpējoties par ģimenes laimi. Lielāka runātāja bija Solomeja, kura ar savu vienkāršību, sirsnīgumu un labirdīgumu izrīnāja klātesošajiem kopdzīves ceļa iemitās takas, tajā pašā laikā Fokam no atausušajām atmiņām noritēja pa kādai aizkustinājuma asarai.

Solomeja un Foka "jā" vārdu viens otram teica 1953. gada 15. jūlijā Staru ciema padomē. Kā pašī ironizē, viņiem bijusi mūsdienas kopdzīves aina – ziemas mēnešos uzsākuši kopdzīvi, taču

gredzenus mijuši tikai vasarā.

Tā vien prasās uzjautāt – kā tad sākās mīlestība? Solomeja bez vilcināšanās atbild, ka viņa jaunībā esot braukusi pie savas tantes uz Līvānu pusi Rožupē, kur satikusies ar Foku – tā arī esot ieskatījusies viens otrā, tā arī aizsācies šis kopdzīves ceļš.

Pēc precībām trīs gadus dzīvojuši Rožupē, taču netālu no mājām esot bijis mežs, kurā mitinājušās čūskas, no kurām Solomejai esot bijis ļoti bail. Līdz ar to precētais pāris pārcēlies uz dzīvi Solomejas dzimtajā pusē, uzceļot māju un sākot veidot savu ģimenes ligzdiņu.

Solomeja Stepanova vairāk kā divdesmit gadus strādājusi fermā par slaucēju, Foka Stepanovs dzīves laikā apguvis vairākus amatus – bijis gan mežzinis, gan brigadieris.

Stepanovu ģimenē izaudzīnāti divi dēli. Liktenis bija lēmis piedzīvot ļoti smagu pārdzīvojumu – no viena dēla bija pāragri jāatvadās, bet viņa garīgo bagātību pārmantojuši bērni, kas ir viņa klātesamības tiešākie liecinieki. Dzimtas turpinājums ir četri mazbērni – Irina, Valentīna, Aleksandrs, Viktors un mazmazmeitiņa Viktorija, ko dimanta pāris sauc par eņģelīti. "Dēli mums mājās pārveda divas ļoti labas meitas, es viņas nesaucu par vedeklām, jo uzskatu viņas par savām meitām. Tuvinieki ir tā patiesā bagātība – paldies ikvienam no viņiem par ciemošanos, palīdzību un atbalstu. Visi žēlo un mīl mūs", tā Solomeja Stepanova.

Foka palīdz Solomejai, jo kaulu deformācijas dēļ viņa nejutās tik spēcīga, lai rosītos pa āra dar-

● Dimanta pāris – Solomeja un Foka Stepanovi savā svētku dienā. Vēlam gavilniekiem veselību dimanta stiprumā, tuvāko atbalstu dimanta vērtē un mīlestības piepildītus turpmākos kopdzīves gadus dimanta dzidrumā!

biem. Visu dzīvi vīra vaļasprieks ir bijuši zirgi, arī šobrīd mājās tiek turēts Orliks, par ko Fokam ir nevilto sirdsprieks. Solomejai padevušies adīšanas darbi, vienmēr viņa ir sarūpējusi adījumus saviem tuvajiem.

Jautājot, kas ir tas būtiskākais, kas vieno un ļauj nostaigāt tik

garus dimanta ceļus kopā, Solomeja Stepanova atzīst, ka tas neesot mūsu varā, tas jāprasa Dieviņam, jo viņš ir tas, kas gādā par šīm lietām. Stepanovi atzīst – tāpat kā visām ģimenēm, arī viņu kopdzīves laikā ir bijuši gan skaisti notikumi, gan laiks dziļām pārdomām, viss ir izdzīvots.

Kopā aizvadītie gadi ietērpjas jaunos slāņos – rožu, mežģiņu, porcelāna, sudraba, pērļu, korāļu, zelta, smaragda un nu jau arī ar dimanta dārgumiem.

J. Rubine,
Preiļu novada domes lietvedības pārzine

Zelta kāzas svinēja Olga un Jānis Klibie

Jūlija sākumā tuvāko radu lokā skaisto zelta kāzu jubileju svinēja Preiļu novada Saunas pagasta iedzīvotāji **Olga un Jānis Klibie**. Jubilārus svētku dienā sveica Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs, Preiļu novada Saunas pagasta pārvaldes vadītājs Raimonds Rubins, meita Ināra ar ģimeni, dēla Ivara ģimene un tuvākie kaimiņi.

Olgas un Jāņa Klibo laulība tika noslēgta 1963. gada 22. jūnijā, un svinību dienā zelta pāris atzina, ka piecdesmit kopdzīves gadi ir pagājuši kā viena diena. Abi jubilāri ir vietējie, Olgas un Jāņa vecāku mājas šķira vien septiņi kilometri tepat tagadējā Saunas pagastā. Pēc dienesta armijā Jānis dzīvoja Rīgā, neilgi Cēsis, tad atgriezās uz dzimto pusi un satika Olgu. "Draudzēšanās nebija ilga, kādu gadu", tā stāstīja Olga. Jaunieši bieži tikās zaļumballēs, kur arī uzplauka mīlestības jūtas.

Pēc laulībām jaunā ģimene savu kopdzīvi sāka ar savas mājas būvniecību. Ne vienmēr bija viegli, jo bez algotā darba un būvdarbu lietām tika kopta piemājas saimniecība, dzima bērni. Toties tagad jubilāriem ir prieks par meitas Ināras un dēla Ivara ģimeni, par četriem mazdēliem – Jāni, Mātišu, Mārtiņu un Rinaldu.

Sākumā Jānis dažus gadus strādāja par laukkopības briga-

dieri vietējā kolhozā, bet pārsvarā viņš savus darba gadus ir veltījis traktorista profesijai. Olgas darba mūžs saistīts ar Priekuļu pamatskolu, nodrošinot skolas telpās tīrību un kārtību.

Jubilāri ir atraduši daudzas nodarbes dzīvē, kas bagātina abu brīvo laiku. Viens no Jāņa hobijiem ir trušu audzēšana, Jānim ļoti patīk sēņot, viņš vislabāk no vietējiem zina visas tuvākās un tālākās sēņu vietas, arī ogo labprāt. Sieviņai vien atliek sēnes notīrīt, novārtīt vai sacept, iemarinēt vai iesālīt, sagatavojot ziemai garšīgu un veselīgu maltīti. Olgai šī laikietilpīgā nodarbe izdodas labi. Īpaši garšīgi un meistarīgi pagatavoti esot arī viņas skābētie gurķi. Olga ir arī liela adītāja. Viņas darinātās zeķes un cimdus iemīlojuši mazdēli, kuri paši izvelas no vecmamma adījumu pūra sev piemērotākos un modernākos dūraiņus.

Pirms kāzu jubilejas svinībām bērni Olgai un Jānim bija sagādājuši kāzu ceļojumu. Tika apskatīta Aglona un Krāslava, iegriežoties Aglonas bazilikā, Kristus karaļa kalnā, aplūkots skatu tornis Daugavas lokos, ieturētas pusdienas pie Velnezera. Svinību dienā zelta pāris saņēma bērnu dāvanu – kokā izveidotu Latvijas kontūru un laimes pakavu ar 50 dažādām viena lata monētām.

Labā vēlējumus teica meita,

● Daudz laba vēlējumu un ziedu, daudz pateicības vārdu no tuviniekiem zelta kāzu reizē saņēma Saunas pagasta iedzīvotāji Olga un Jānis Klibie.

znots, vedekliņa, nododot sveicienus arī no dēla, kurš svinību dienā atradās darbā jūrā. Meita atzina, ka ir lepna par saviem vecākiem, par to, ka viņi ilgi un draudzīgi dzīvo kopā. Kaim-

īņienes ar gandarijumu atzīmēja kopā svinētos svētkus un draudzīgās attiecības ģimeņu starpā.

Zelta pārim tika vēlēta laba veselība, spēks un mīlestība. Lai

arvien rodas prieks šodienā un laimīgi dzīves gadi turpmāk!

M. Paegle,
Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

Svētki Ubagličī

13. jūlijā no pēcpusdienas līdz pat vēlai naktij Līvānos tika svinēta «Ubagliča diena» — svētki, ko sev un citiem radija Ubagliča (Dubnas līcī esošās Dubnas, Draudzības, Līču, Aleju ielas, ko vieno kopīgais vēsturiskais nosaukums — Ubagličis) iedzīvotāji.

Pasākums guva atzinību un pulcēja vairāk kā tūkstoš interesentu, informēja Dana Tarāsova, Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību un ārējo sakaru daļas praktikante, politikas zinātņu studente.

Svētku laikā tika piedāvātas visdažādākās aktivitātes — radošās darbnīcas, maksķerēšana, izjādes ar zirgiem un pat iespēja braukt pāri upei ar iedzīvotāju pašdarinātu plastmasas pudeļu plostu. Īpaši bija padomāts par bērniem, kuri varēja iegūt skaistus zīmējumus uz ķermeņa, spēlēt viņiem izveidotā smilšu kastē, piedalīties rotaļās. Svētku apmeklētājus iepriecināja dažādi mākslinieki, tostarp arī slāvu biedrības ansamblis «Uzori», ar apdziedāšanās dziesmām radot

jestru gaisotni. Kokos iekarīnātās iedzīvotāju izdekorētās stikla burkas ar ielikām degošām svečītēm radīja romantisku gaisotni.

Draudzīgā atmosfērā tika ēsts, dzerts un svinēts līdz vakaram, kad sākās izrāde «Jei bucuos maņi» Oskara Bērziņa režijā. Šī latgaliskā izrāde ir īpaša ar to, ka tajā darbojas vietējie iedzīvotāji. «Mēs sanācām kopā aukstā ziemas vakarā un nolēmām, ka gribam teātra izrādi par mīlestību un kāzām, jo kas gan par to var būt skaistāks,» saka Kaspars Rokjāns, svētku «Ubagliča diena» idejas autors un realizētājs. «Gribēju izrādi, kurā varētu atspoguļot ainu no kādiem iepriekšējiem svētkiem, kas bijuši Ubagličī, piemēram, septiņdesmito gadu Jāņi. Tie, kuri kopš tā laika vēl šeit dzīvo, varētu piedalīties kā aktieri». Lugas scenāriju sagatavoja Armanda Vilcāne. Izrāde bija piesātināta un spilgta, tajā darbojās pat īsts zirgs.

Pēc teātra izrādes svētku dalībnieki varēja griezt dejas nakts ballē, kurā uzstājās kapella «Jūlijs», grupas «Airī», «Ivan» un citi mūziķi.

Kaspars Rokjāns atzīst, ka

● Skats no izrādes «Jei bucuos maņi», kas pirmizrādi piedzīvoja Ubagliča svētkos.

darbs svētku izveidē nav bijis vienkāršs, taču radījis prieku un gandarījuma sajūtu. Svētku priekšdarbi uzsākti jau janvārī, uzklusot vietējos iedzīvotājus un

noskaidrojot viņu vēlmes, rīkotas kopīgas sapulces. Kaspars uzskata, ka Ubagliča atslēga ir cilvēku saliedētība. «Galvenais ir būt gaišam un atvērta, tad mēs visi ko-

pā būsīm milzu spēks. Atveriet savas rokas, bet nevis tādēļ, lai gaidītu, ka tajās kāds ko ieliks, bet gan lai aptvertu otru cilvēku» novēl Kaspars Rokjāns.

Aizvadīti Līvānu pilsētas svētki

● Līvāniete Leila Alijeva jau divus gadus dzīvo un studē Azerbaidžānas mūzikas akadēmijā Baku, kur apgūst tradicionālo azerbaidžāņu muzicēšanu. Savai dzimtajai pilsētai Leila dāvāja dziesmotu sveicienu.

Aizvadītajā sestdienā kupls Līvānu un novada iedzīvotāju skaits, kā arī tuvi un tāli ciemiņi liksmoja kopīgajos Līvānu pilsētas svētkos «Stikla raksti, deju raksti, vidū — zelta atslēdži». Kaut arī svētku programma šoreiz bija paredzēta tikai vienai dienai, tomēr tie radija daudz pozitīvu emociju ikvienam apmeklētājam. Neskatoties uz brīžiem pavisam nelabvēlīgiem laika apstākļiem, notika viss, kas iepriekš svētku programmā bija paredzēts. Lielu interesi kā ik gadus izraisīja tradicionālais motociklistu brauciens cauri pilsētai, kurā parasti dodas Līvānu motokluba «Quercus» dalībnieki un kam pievienojas motobraucēji no citām pilsētām. Šoreiz braucienu kuplināja velokluba «Livo» krāšņie ritenbraucēji.

Necerētu atsaucību izpelnījās karaoke čempionāts, kurā visi dziedāt gribētāji nemaz netika uz skatuves.

Īpaši košs un krāsains bija svētku gājieni. Šogad tajā devās simtiem līvāniešu no vairāk kā 40 novada firmām, uzņēmumiem, iestādēm, pašdarbības kolektīviem. Ikviens bija padomājis par interesantu gājiena noformēju-

mu — ar baloniem, ziediem, lietusargiem, lentām, lakatiņiem.

Bēbišu svētkos tika suminātas vairāk kā 100 jaunās ģimenes, kurās mazuļi piedzimuši 2012. gada otrajā pusgadā vai šogad.

Skatītājus aizkustināja svētku atklāšanas koncerts, kurā uzstājās Līvānu novada mūziķi brāļi Atis un Jānis Auzāni. Viņi arī uzņēmās visu pilsētas svētku pasākumu apskaņošanu uz vairākām svētku skatuvēm.

Saviļņojošs bija deju lielkoncerts Līvānu skolu stadionā, kurā piedalījās ap 100 deju grupu no pašu, kā arī no kaimiņu novadiem un pat no citām valstīm — no Polijas un Lietuvas. Koncerta laikā sākās spēcīgs lietus ar vēju, kas sasniedza vētras spēku, tomēr samirkušie deju grupiņi nepārtrauca uzstāšanos, par ko skatītāji viņus atbalstīja ar skaļiem aplausiem.

Svētku laikā Līvānus apmeklēja vides un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdžs, Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētājs Andris Jaunsleinišs. Kopā ar līvāniešiem svētku priekā dalījās sadraudzības pilsētu pārstāvji no Igaunijas, Lietuvas, Baltkrievijas un Ukrainas.

L.Rancāne

● Svētku gājienā skatītāju īpašas simpātijas izpelnījās tirdzniecības centra «Rego» komanda, kas pārsteidza ar brīnišķīgu ziedu noformējumu. Foto: I.Artemjeva

● Motociklistu brauciens cauri Līvāniem. Foto: A.Magdalenoks

Bēlēvičs: "Cilvēks ir tas, ko viņš ēd"

Bioloģijas doktors, ārsts, farmaceits un briežu audzētājs GUNTIS BELĒVIČS (attēlā) jau sen ir pārliecināts, ka Latviju var izglābt ēdot. Taču — ar vienu noteikumu: ja pārtika būs veselīga. Un nevis veselīga, ticot reklāmām, bet gan pa istam veselīga — bez ķīmiski sintezētām krāsvielām, e-vielām un citām draņķībām. Kā to panākt? Par to Gunta Belēviča stāsts.

— Kas jums šķiet vissatraucošākais šodienas cilvēku ēšanas paradums?

— Mani satrauc aizvien nežēlīgākas un dramatiskākas bērnu agresijas izpausmes. Nu jau arī Latvijā bērni cits citu sakropļo vai pat nogalina. Bērni nevis vienkārši sakaujas, bet sit viens otru arī pēc tam, kad sākušas tecēt asinis. Manuprāt, bērnu jaunās slimības — uzmanības deficīta un hiperaktivitātes sindroma — pamatā ir industriāli ražots ēdiens, kura sastāvā ir konkrētas e-vielas, it īpaši ķīmiski sintezētās krāsvielas un garšas pastiprinātāji. Šīs vielas lielā daudzumā ir krāsainajās limonādēs un dažādos saldumos, un tieši tās ir par iemeslu bērnu uzvedības traucējumiem. Diemžēl mēs, cilvēki, nevis novēršam cēloņus, izslēdzot šādu bīstamu pārtiku no bērnu ēdienkartes, bet ejam citu, farmakoloģisko — ceļu: aptiekās ir jau izstrādātas sagatavoti Latvijā reģistrēti narkotiski medikamenti, ar kuru palīdzību būs pavisam viegli savaldīt hiperaktīvus un agresīvus bērnus. Pagājušā gada nogalē Ministra kabinetā tika sagatavots dokuments par šādu bērnu pārvešanu uz mājas apmācību, ja pēc pirmā brīdinājuma vecākiem šādu bērnu uzvedība nemainīsies. Uz pirmo brīdinājumu bērnu uzvedība mainīsies, ja bērnu atvedīs pie ārsta un viņš izrakstīs attiecīgo narkotisko medikamentu. Šo problēmu es kā ārsts un farmaceits saredzu ļoti skaidri: šādu bērnu arī pie mums jau ir ļoti daudz, un šiem narkotiskajiem līdzekļiem Latvijā būs plašs tirgus.

— Saprota, kas šis, jūsuprāt, ir nepareizais ceļš. Bet kāds būtu pareizais?

— Sākt bērniem dot cilvēka sugai piemērotu pārtiku. Starptautiski pētījumi, kas veikti Latvijā, liecina: mūsu valsts diemžēl īpaši izceļas ar bērnu agresivitāti un hiperaktivitāti. Uzskatu, ka šādu bērnu uzvedības un emocionālo traucējumu pamatā ir pārtika. Diemžēl pārtikas industrija ražo pārtiku, kas vajadzīga lielveikaliem, nevis mums, cilvēkiem. Lielveikaliem vajag pārtiku, kas gadiem nemaina garšu, smaržu, izskatu! Lielveikaliem vajag produktus ar gariem derīguma termiņiem. To panāk ar ķīmiju. Pārtikas ražošanas koncerni atrodas savstarpējas konkurences cīņā, lielie nokauj mazos, pārņemot to tirgus daļas, konkurējot ar cenu. Mēs esam liecinieki tam, ka vieni un tie paši pārtikas produkti, kurus pirms tam redzējām, piemēram, tikai Amerikā, tagad ir atrodami arī valstīs, kur dodamies atvaļinājumā, un nu jau arī Latvijas lielveikalos.

— Piemēram?

— Dažādas brokastu pārslas, softdrinki, kurus pareizāk būtu saukt par blakus stāvējis. Tā ir tikai kolīnas, spraitīni un citas saldās

un krāsainās limonādes, dažādi saldumi. Šie produkti atrodami visā pasaulē, tāpat kā visā pasaulē ir ātrās ēdināšanas restorāni, kuros var nopirkt fritētus kartupeļus. Un galvenais — bērniem tas viss ļoti garšo. Pārtikas rūpniecības uzņēmumi savstarpēji konkurē tikai ar cenu. Cilvēks iet uz lielveikalu un var sapirkties pilnus ratņus dažādu mēslu, citu par citu lētākus. Pārtikas produkta cenā ir iekļauts pievienotās vērtības nodoklis, lielveikala uzcenojums, ražotāja peļņa, reklāmas izdevumi, ar patentēšanu saistīti izdevumi, maksa par skaisto iepakojumu, un industrijai arvien mazāk paliek naudas dabīgo pārtikas izejvielu iepirkumam. Piemēram, vienā porcijā vistas buljona, kas pagatavots no buljona kubika, vistas svaigsvars ir mazāks nekā divi gramī. Katra mājsaimniece saprot, ka no diviem gramiem vistas buljona uzvarēt nav iespējams, bet ķīmiskais buljons smaržo un garšo labāk par istu. Visas šīs sajūtas rada dažādi ķīmiski savienojumi, tā sauktās dizainvielas, ar kurām var imitēt jebkuru garšu un smaržu. Klāt vēl pievienoti garšas pastiprinātāji, piemēram, nātrija glutamāts (E621), ko var uzskatīt par legālo narkotiku.

— Šo narkotiku, cik zināms, izgudroja japāņi.

— Jā. Šobrīd tā milzīgos daudzumos (gadā pasaulē tiek apēsts vairāk nekā 200 000 tonnu) tiek pievienota rūpnieciski ražotiem pārtikas produktiem, un ir pamats turēt to aizdomās par Alcheimera slimības, parkinsonisma un izkaisītās sklerozes izraisīšanu. Ir jau pierādīts, ka šī e-viela iznīcina nervu šūnas — neironus. Ja kādam no lasītājiem jau ir gadījies situācija, kad pēkšņi nevar atcerēties kādu vārdu vai skaitli, kaut gan skaidri zināms, ka prātā tas ir un pēc brīža atausis, tad ziniet: tā ir vecuma demences pazīme, kura varētu parādīties tikai lielā vecumā, bet arī ne vienmēr. To dara glutamāts, un šis demences simptoms, piedodiet, ir novērojams nu jau pirmklasnieku vidū... Bērnam, kuram galvas smadzeņu pelēkā viela vēl tikai veidojas, šī viela nogalina neironus.

— Bet visi apgalvo, ka narmāla, dabiska pārtika ir dārgāka.

— Tās ir pārtikas industrijas mūsu apziņā iepotētas maldīgas atrunas. Es jau nesaku, ka nevajag iet iepirkties uz lielveikalu. Bet tur ir jāpērk dārzeņi, saknes, augļi, zivs, gaļa un vista. Un pašam jāgatavo ēst! Tas būs vēl lētāk. Jāizvairās no industriāli sagatavotiem ēdieniem, pusfabrikātiem. Piemēram, nu jau arī latviešiem arvien vairāk tik pirkst saldētās picas. Bet tas, kas tur stāipās pa virsu, izskatās, smaržo un garšo pēc siera, nav sieram pat blakus stāvējis. Tā ir tikai ķīmija. Un arī šķiņķis tur nav

šķiņķis. Protams, ir lietas, no kurām paliek arvien grūtāk izvairīties. Piemēram, lielie maizes ražotāji liek miltiem klāt pulveri, kurā ir 200 ķīmisku ingredientu, no kuriem viens ingredients gādā, lai mikla nepieliptu pie miklas maisāmās nerūsējošā tērauda mašīnas detaļām, otrs — lai pārējie ingredientu savstarpēji neveidotu kunkuļus, un tā tālāk... Tikai 2005. gadā ES pieņēma regulu, kas aizliedza šim pulverim pievienot cisteīnu — neaizvietojamo aminoskābi, kas iegūta no ķīniešu matiem. Ķīniešu daudz, viņi regulāri griež matus. Bija liels daudzums izejvielas pārtikas rūpniecībai. Varu nomierināt, tagad cisteīns maizei arī tiek pievienots, bet tikai ķīmiski sintezētais.

— Kā tad cilvēki ēda agrāk, teiksim, akmens laikmetā?

— Viņi ēda to, ko savāca, ko nemedija vai noķēra udeņos. Cilvēka organisms evolūcijas gaitā ir radīts tā, lai galvenokārt uzņemtu olbaltumvielas un taukvielas. Ar cukuriem mūsu agrīnie senči saskārās reti, tikai tad, ja atrada medu vai saldus augļus. Tāpēc mēs esam uzbūvēti tā, lai varētu iztikt bez cukura. Diemžēl pārtikas ražotāji mantrausības dēļ apmeloja taukus, lai varētu tos aizstāt ar cukuru, ko var lēti saražot, īpaši lēts ir glukoze-fruktozes sirups, ko ražo no ģenētiski modificētās kukurūzas. Šo sirupu arī atklāja japāņi, un šis sirups jau vairākus desmitus gadu ir dažādu kolu sastāvā. Pārtikas rūpniecība ļoti ātri iemācījās izmantot ģenētiski modificētās kukurūzas dāvanas, miltus, cieti, šo glukoze-fruktozes sirupu. Prezidenta Nīksona laikā ar kukurūzas audzēšanu tika novērsts pārtikas trūkums ASV. Audzējot kukurūzu, pāris gadu laikā ASV tika saražots divreiz vairāk kaloriju, nekā amerikāņiem nepieciešams. Bet problēma ir tā, ka mums nevajag tikai kalorijas. Mums vajag kvalitatīvu uzturu! Kapitalismā ir brīvais tirgus. Brīvā tirgus tendences ir tādas, ka pārtikas ražotāji, konkurējot cits ar citu, pārtikas produktos iestrādā arvien lētākas izejvielas, savukārt dabiskās vielas arvien vairāk tiek aizvietotas ar ķīmiski sintezētām, tikai jāiestāsta sabiedrībai, ka lētāks ir labāks.

— Bet vai tad nav pienācis laiks pētīt, ko mums nodara šīs ķīmiski sintezētās vielas?

— Diemžēl šādu pētījumu ir samērā maz, jo nav kas tos pasūta. Ķīmisku savienojumu, līdz tas kļūst par medikamentu

cilvēku ārstēšanai, pārbauda vismaz 20 gadus, ieguldot no 500 miljoniem dolāru līdz vienam miljardam dolāru, savukārt vairāk nekā 30 000 aktīvu savienojumu, kas ir sintezēti, lai tos pievienotu pārtikai, neviens un nekad nav pārbaudījis nevienā kliniskajā pētījumā. Pārtikas industrija ir pamanījusi iekārtoties tā, ka šie savienojumi nav pārbaudīti pat uz dzīvniekiem. Tā rezultātā mēs redzam, ka mums nāk virsū modernās civilizācijas slimības: liekais svars un ar to saistītās sirds asinsvadu kaites, cukura diabēts, alerģijas, astma. Tas viss cilvēkiem jāpācieš tikai tāpēc, ka pārtikas industrijas monstri grib nopelnīt vēl vairāk naudas. Cilvēki to it kā pamazām sāk saprast, tāpēc tagad moderni ēst dažādus bioproduktus. Bet šos bioproduktus atkal ražo industrija. Nu, piemēram, biojogurt ar zemenēm. Bet tam jogurtam zemenes klāt nav stāvējušas. Neviena ES regula nenosaka to, ka tām jābūt istām zemenēm. Šī zemeņu garša tiek iegūta no Austrālijas koka skaidām. Viss, kas iegūts no augiem, baktērijām, sēnītēm un alģēm, ir bioloģiskas izcelsmes, tātad bioprodukti. Es jau minēju, ka tika apmeloji tauki. Arī tas ir cilvēku uzvedības maiņas pamatā. Ja kādam ir depresija, nevajag tūlīt sniegties pēc antidepressanta tabletes, bet gan apēst speķa maizi, un depresija, visticamāk, pāries. Aiz tauku apmelošanas stāv arī margarīna industrija. Dzīvnieku izcelsmes tauki ir dārgi, augu eļļas lētas. Tad nāca vēl arī tas, ka, lai iegūtu lētas kalorijas, taukus arvien vairāk sāka aizstāt ar cukuru. Bet mūsu organisma īpatnība ir tāda, ka cukurs tam nav vajadzīgs, jo organisms pats ražo tam nepieciešamo cukuru. Cukurs ātri pāriet asinīs un ar insulīnu ātri no asinīm tiek aizvākts, radot zsaluma sajūtu. Atkal gribas ēst. Apēdot fritētu kartupeļu porciju un izdzerot vienu kolas bundžu, bērnam papildus vajadzētu kustēties divarpus stundas, lai nodedzinātu šādi uzņemtas kalorijas. Cukura lietošana bērniem izraisa narkotisku atkarību, bērnam arvien vairāk gribas cukuru, tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi, kādas bērniņas garšas mēs viņā veidojam.

— Uz pārtikas produktu iepakojumiem nereti redzam norādes, ka tie ir veselīgi. Tā ir?

— Arī šeit ir ļoti daudz melu. Viss sākās ar vitamīniem pagājušā gadsimta 30. gados. Kāds

Šveices farmācijas koncerns, kuram piedāvāja nopirkt C vitamīna ķīmiskās sintēzes patentu, izdomāja, ka būtu ļoti vērtīgi, ja izdotos sabiedrībai iestādīt, ka tā visa ir slima ar kādu agrāk nezināmu slimību, proti, ar C vitamīna nepietiekamību. Tad viegli varētu iegāvēt, ka C vitamīns jālieto katram un katru dienu. Tas izdevās, un tas bija tikai sākums. Tad sekoja citu ķīmiski sintezēto vitamīnu pievienošana pārtikai. Šodien uz katras brokastu pārslu pakas rakstīts, ka pārslās ir visi vitamīni. Uz jogurta pakas — arī. Vēl nereti jāuzdzer arī vitamīnizēta sula. Un rezultātā bērns ieteicamo diennakts vitamīnu devu pārsniedz desmitkārt. Tā rezultātā daudziem bērniem rodas veselības problēmas.

— Gribu iebilst: mēs taču zinām, ka veselīgi produkti tomēr eksistē.

— Protams. Tie ir dabīgie produkti. Tieši ar tiem industriāli ražotie konkurē visupirms. Tiek izdomātas prasības, kas liek dabīgajiem šķēršļus. Piemēram, neviens mūsu bitenieks vairs nedrīkst uz savas medus burciņas uzlīmes rakstīt, ka tas ir veselīgs produkts — kamēr nav veikti pētījumi, kas pamatos konkrētā medus sastāvu un veselīguma norādes. Tas maksā ļoti dārgi, tāpēc medum būs jāiztiek bez veselīguma norādēm. Tāda ir ES regula. Un tā ir taisīta pēc pārtikas rūpniecības milžu patsūtijuma — lai nebūtu nekādas konkurences. Mēs esam viena no zaļākajām valstīm pasaulē, bet dodam bērniem ēst, piedodiet, dažādas mēslus. Arī šādu regulu dēļ. Paskatīsimies blakus, uz Somiju. Tur kopš 1948. gada ar likumu ir noteikts, ka ikvienam somu bērnam skolā katru dienu ir jāsaņem svaigās pusdienas: Somija ir pirmā valsts pasaulē, kurā ir ieviestas brīvpusdienas. No izglītības izdevumiem Somijā 66% saņem skolotāji, savukārt skolas ēdienam pienākas astoņi procenti. Ar skolas pusdienu palīdzību bērns tiek mācīts visai turpmākajai dzīvei: kāda ir veselīga pārtika un kas ir galda kultūra. Somu skolēniem ikdienā pusdienās desertā ir tikai augļi un ogas! Deserts kā saldais ēdiens tikai īpašos izņēmuma gadījumos. Somi ar lepnumu runā par to, ka viņiem ir skolēnu ēdināšanas kultūra. Pārtikas industrija vairākkārt mēģinājusi Somijā atcelt šo ēdināšanas likumu, taču somu izglītības sistēma ir pratusi to nosargāt. Mums jāmaca bērniem apzināti veidot savu ēdienkarti — par spīti tai reklāmas gūzmai, kas bērnus pāvedina lietot dažādus saldumus. Vēl refinētāk — ražotājs konfekšu pakā ieliek mudinājumus kaut ko krāt, piemēram, futbolistu foto vai bruņurupuču nindzjas, un bērns taisa kolekciju, ēzdams neveselīgus saldumus. Tādā veidā pasaules pārtikas industrija cinās par katru bērnu bērniņas garšu, padarot viņu atkarīgu no tās. Diemžēl arī Latvijā jau ir paaudze, kas nezina, kā garšo vecsmātes pankūkas vai debessmanna. Arvien vairāk pie mums uz bērnudārziem tiek atvesti bērni, kuri nekad mājās nav ēduši zupu. Bet šie bērni taču ir mūsu nākotne!

Turpinājums 7. lappusē.

Belēvičs: "Cilvēks ir tas, ko viņš ēd"

Sākums 6. lappusē.

— Vai Latvijā ir atrodamas kādas vietas, piemēram, bērnu dārzi, kur bērņus tomēr ēdina veselīgi?

— Es vienu tādu zinu Rīgā. Tā vadītāja iepērk tikai bioloģiskos produktus — par tiem pašiem vienu latu un 40 santīmiem. Pārtikas iepirkums ir sadalīts 8-10 lotēs, un pārtiku piegādā bioloģiskie zemnieki! Lūk, tas ir stāsts, kas mums vajadzīgs. Tas glābtu laukus! Jo zemnieks ar savu produkciju visbiežāk līdz lielveikalam vispār netiek, jo viņa saražotie apjomi ir par mazu un, ja pietiekami, tad tur viņu spiež pārdot savu produkciju zem pašizmaksas. Bet, ja mēs ļautu zemniekam produktus vest pa tiešo uz tuvāko bērnu dārzu un skolu, tad mūsu bērniem būtu normāla pārtika. Tas ir ļoti svarīgi, jo celtniecības materiālu sava organisma attīstībai bērns uzņem tikai ar pārtiku. Mēs dzīvojam zaļākajā valstī pasaulē. Mūsu zemnieki spēj un grib uzaudzēt labu pārtiku, ar kuru var paēdināt visas mūsu skolas, slimnīcas, pensionātus un cietumus. Latvijā skolēniem pusdienas izmaksā vienu latu. Tas tika noteikts pirms 10 gadiem un *no zila gaisa* — pirmklasniekam un divpadsmitklasniekam par latu. Bet šajā latā ir PVN, komersanta peļņa, pavāra alga, elektrība, transports utt. Tad iedomājieties, cik santīmu paliek produktu iepirkumam? Nevienu likumā nav noteikts, ka, teiksim, 50 santīmu jāatvēr tieši produktu iepirkumam! Šogad arī Rīgas skolās tiks centralizēti izsludināti kon-

kurss, kurā droši vien vinnēs lietuvišu kompānija. Ja mums līdz šim šķita, ka Rīgā bērni skolā par latu tiek ēdināti ar *mēsliem*, tad drīz tā liksies *zapte*, jo rudenī viņus ēdinās jau tikai par 77 santīmiem...

— Tas, ko jūs uzskatāt par labiem produktiem, nav tik vienkārši iegūstami. Vistas savos broileru kombinātos dzīvo spiestībā un stresā, cūkas arī tiek vestas uz kautuvēm stresā... Kur tad tā labā gaļa radīsies?

— Redzat, tas jau ir nākamais līmenis. Tas ir eko līmenis — normālos apstākļos, bez antibiotikām audzis putns vai dzīvnieks. Un tomēr, mājas apstākļos uz-

vārta vistas zupa, kaut arī vista nāktu no kādas industriālas audzētavas, būs nesalīdzināmi vērtīgāka par ķīmiskajiem buljona kubiciņiem, kas izšķīdināti ūdenī. Mēs vismaz glutamātu nepiebersim klāt. Cūkas vai vistas gaļa garšo pēc tā, ko šie dzīvnieki un putni savulaik ēduši. Arī dzīvniekus ar ķīmiju apmāna, lai viņi apēstu to, ko citādi neēstu. Starp citu, no visām garšām cūkas tāpat kā cilvēki dod priekšroku garšai *zemenes ar putukrējumu*. Industriāli audzētas cūkas saņem šādi uzlaboto barību. Otra lieta ir stress — situācija, kurā dzīvo un tiek kauti lopi. Oficiāli dati liecina, ka Vācijā, vedot pa autobāni cūkas uz kautuvi, ik

gadā mirst ap 450 000 dzīvnieku. Varētu domāt, ka izdzīvojušās cūkas nonāk galā laimīgas un mundras. Nekā tamlīdzīga. Pēc tam dzīvas palikušās tiek sadzītas labirintā, kas iekrīt gāzes kamerā, un viņu pēdējās minūtes nav skaistas. Tad iedomājieties, cik stresainu gaļu mēs ēdam.

— Tagad jau mazās kautuves Latvijā ir atļautas. Brīnumainā kārtā...

— Mazās kautuves — jā, un tas ir labi! Atkal būs jēga laukos turēt lopus! Bet vēl par bērniem. Vecākus, kuri nezina, ko ēduši viņu bērni, nevar istī vainot: vecāki nereti strādā trijās darbvietās, lai spētu atdot kredītu ziedru bankām, bet bērni ēd to,

ko viņi var atrast. Tāpēc vienīgā vieta, kur daudzi bērni vismaz vienu reizi dienā varētu dabūt normālu pārtiku, ir skola. Tikko pagājuši Dziesmu svētki ar savu lielisko sajūtu: mums vēl ir tauta! Valsts suverenitāti lielā mērā esam atdevuši Briselei, bet tauta mums vēl ir! Bet, ja ēdināsim savus bērnus ar *mēsliem*, drīz nebūs arī tautas. Mēs šobrīd redzam nepareiza uztura lietošanas sekas: cilvēkiem arvien grūtāk tikt pie bērniem, savukārt bērniem ir izmainīta emocionālā uzvedība, cilvēki arvien vairāk slimo ar dažādām ipatnējām slimībām, un tas viss ir no industriālās pārtikas. Kā ar to cīnīties?

— Nule ir uzsāktas sarunas starp ES un ASV par brīvās tirdzniecības līgumu. Ko labu tas mums nesīs?

— Es baidos, ka pārtikas ziņā tas mums nenēsīs neko labu. Dabīgie produkti tiks pakļauti vēl lielākai konkurencei no industriāli ražoto produktu puses. Bez ģenētiski modificētiem augiem (to sastāvdaļas jau ir 80% industriāli ražoto pārtikas produktu) visticamāk jau šogad mūsu galdu rotās turbolāsis — pirmais ģenētiski modificētais dzīvnieks, ko ASV pārtikas un zāļu uzraudzības iestāde jau šovasar atļaus lietot pārtikā. Bet Latvijai vēl ir laimējies, un pie mums nav tik traki. Mūs glābj intereses trūkums no lielo ražotāju puses par mūsu mazo tirgu. Tāpēc mums ir cerība. Un mums vēl ir tauta. Ēdisim paši savu, Latvijā augušo un ražoto pārtiku! Glābsim Latviju ēdot!

Saisināti no "NRA"

VAI ZINĀJĀT?

Gāzētās limonādes — to neparastā iedarbība

Kolas, spraiti un dažnedažādas citas gāzētās limonādes šķiet garšīgas un daudzi tās labprāt dzer. Pie tam, lielos daudzumos. Taču tikai retais zina par to cita veida lietderīgumu. Ar gāzētajām limonādēm var patiešām daudz ko neparastu paveikt.

Notīrīt mašīnas akumulatora kontaktus

Tas šķiet neticami, bet ir fakts — gāzēto limonāžu skābā reakcija palīdz samazināt rūsu uz automašīnas akumulatora kontaktiem. Gandrīz visās gāzētajās limonādēs ir ogļskābe, kas palīdz iztīrīt traipus un izšķīdināt rūsas uzkrājumus. Uzlejiet nedaudz limonādes uz akumulatora kontaktiem un atstājiet, tad notīriet lipīgos nosēdumus ar mitru sūkli.

Atskrūvēt ierūsējušas skrūves un uzgriežņus

Necīnieties ar ierūsējušām skrūvēm un uzgriežņiem. Gāzēta limonāde palīdzēs tās izkustināt. Samērcējiet ar limonādi lupatiņu, aptīniet to ap skrūvi un pāris minūtes atstājiet.

Notīrīt rūsas traipus no hromētām detaļām

Vai jums ir viena no tām vecajām automašīnām, kuru virsbūvē vēl ir istas hromētas detaļas? Ja uz hroma veidojas nelieli rūsas pleķīši, tos var notīrīt ar

saburzītu alumīnija folijas vīkšķi, kas iemērķts kolā. Tas tiešām darbojas!

Ilgāk saglabāt grieztus ziedus

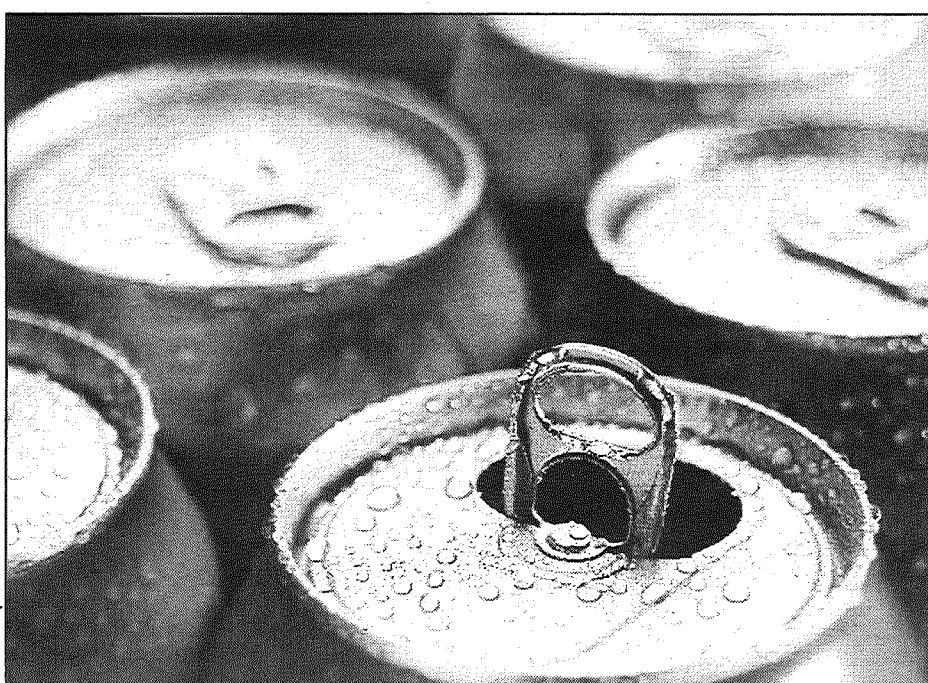
Ja pudelē palicis nedaudz neizdzertas limonādes, neļaujiet to ārā. Pielejiet apmēram 1/4 glāzes saldā dzēriena ūdenim vāzē ar grieztiem ziediem. Cukurs limonādē ļaus ziediem ilgāk palikt svaigiem. Ja jums ir caurspīdīga vāze un vēlaties, lai arī ūdens tajā būtu caurspīdīgs, izmantojiet caurspīdīgu limonādi.

Labāk iztīrīt tualetes podu

Atbrīvojiet tualetes podu no netīrumiem un smakas ar gāzētu limonādi. Ielejiet limonādi podā, ļaujiet tai stundu iedarboties, tad izberziet podu ar birsti un noskalojiet.

Notīrīt eļļas traipus no betona

Paņemiet nelielu maisiņu kaķa tualetes smilšu ar māla piedevu, pāris bundziņas kolas, cietu birsti, spaini, veļas mazgāšanas līdzekli, balinātāju, aizsargbrilles un gumijas cimds. Uzklājiet uz eļļas traipa plānu kārtiņu kaķa tualetes smilšu un ierīvējiet tās. Saslaukiet un uzlejiet uz traipa kolu. Ieberzējiet to ar cieto birsti un atstājiet uz 20 minūtēm. Samaisiet 1/4 glāzi veļas mazgāšanas līdzekļa ar 1/4 glāzi balinātāja uz četriem litriem silta ūdens. Mazgājiet traipu ar šo līdzekli.

Lai notekas neaizsērētu

Ūdens no izlietnes aiztek lēni vai netek nemaz? Ielejiet notekā divus litrus kolas dzēriena, un aizsērējums būs pieveikts.

Lai cepetis būtu sulīgāks

Ja vēlaties, lai cepetis būtu sulīgāks, pievienojiet tradicionālajai receptei bundžiņu kolas. Uzlejiet to uz cepeša un gatavojiet kā parasti.

Iztīrīt no matiem košļeni

Tas ir neizbēgami, ka bērniem reizi pa reizei matos ielīp košļene. Iemērciet saķepušo matu šķipsnu bļodiņā ar kolu. Pāris minūtes pamērcējiet un tad noskalojiet.

□□□

Vai jums joprojām nav zudusi vēlme padzerties dzirkstošu kolu?

Pēc preses materiāliem

Noslēdzies Eiropas Sociālā fonda finansētais projekts dienas centrā

● Apmeklētāji ieguvuši to, ko nevar zaudēt

Sociālā dienesta dienas centrā pērn tika uzsākta no Eiropas Sociālā fonda līdzekļiem finansēta projekta "Dienas centra pakalpojumu pilnveidošana Preiļu novadā" īstenošana. Tagad, atskatoties uz piecpadsmit mēnešu laikā paveikto, jāatzīst, ka visas idejas ir realizējamas, ja vien ir saliedēta komanda un apmeklētāji ir kaut nedaudz motivēti dažādot savu ikdienu, informē projekta vadītāja, Preiļu novada sociālā dienesta vadītājas vietniece Anita Gāga.

Projekta statistika

Ānalizējot pakalpojuma saņēmēju pēc demogrāfiskajiem rādītājiem, nākas secināt, ka kopumā pakalpojumus dienas centrā saņēmušas 56 sievietes un 34 vīrieši. Sākotnēji plānotajām 80 personām projekta īstenošanas laikā pievienojās vēl 10 personas, jo bija interese par piedāvātajiem pakalpojumiem no citiem mērķa grupas dalībniekiem. Lielākais vairums mērķa grupas dalībnieku ir vecumā no 25 līdz 54 gadiem – 31 sieviete un 18 vīrieši, kas no kopējā pakalpojumu saņēmēju personu skaita sastāda 54 procentus. Otrā lielākā pakalpojumu saņēmēju grupa ir personas vecumā no 55 līdz 64 gadiem, attiecīgi 23 sievietes un 14 vīrieši. Salīdzinoši nedaudz – tikai četras personas, ir vecumā līdz 24 gadiem. No visiem mērķa grupas dalībniekiem 60 procenti (54 personas) dalībnieku ir ar vidējo vai vidējo profesionālo izglītību, 32 personām ir sākumskolas vai pamatskolas izglītība, turklāt piecām personām ir iegūta vispārējā pamatizglītība speciālajā skolā.

Projekta ieguvumi

Kā pozitīvi atrisināts gadījums šajā projekta īstenošanas gadā minama pirmspensijas vecuma personas sociālā stāvokļa uzlabošanās – viena no personām, saņemot pakalpojumu dienas centrā, uzsāka mācības profesionālās izglītības, tālākizglītības un ek-

saminācijas centrā sociālās aprūpes izglītības programmā, pēc kuras apguves reģistrējās Valsts ieņēmumu dienestā kā pašnodarbināta persona un ir uzsākusi asistenta pakalpojumu sniegšanu invalidam. Savukārt trīs pirmspensijas vecuma sievietes ir iesaistījušās pagaidu sabiedriskajos algotajos darbos, tādējādi palielinot gan ienākumu līmeni, gan nodrošinot socializācijas procesu. Tāpat trīs pirmspensijas vecuma personas iesaistījušās izglītības apgūvē.

Salīdzinoši daudz pozitīvi atrisinātu gadījumu ir no psihoaktīvām vielām atkarīgo personu mērķa grupā – četras personas iesaistījušās pagaidu sabiedriskajos algotajos darbos. Viena sieviete, kas bijusi ilgstoša bezdarbniece, pēc sociālās aprūpes izglītības programmas apguves, reģistrējusies kā pašnodarbinātā persona un sniedz asistenta pakalpojumu invalidam. Vēl trīs personas iesaistījušās izglītības apgūvē ar mērķi, ka apgūtās zināšanas nākotnē dos lielāku iespēju iesaistīties darba tirgū (viena krievu tautības persona apgūvusi valsts valodu, kāda cita apgūvusi lietvedības izglītības programmu, vēl cita – mazumtirdzniecības komercdarbnieka izglītības programmu).

Atsevišķi pozitīvi atrisināti gadījumi ir arī personu ar funkcionāliem traucējumiem vidū – viena persona uzsākusi oficiālas darba gaitas, strādājot par būvnieku, viena sieviete kļuvusi par

pašnodarbināto un sniedz aprūpes mājās pakalpojumus vecuma pensionāram, divas personas iesaistījušās izglītības apgūvē.

Veikti vides uzlabojumi

Realizētais projekts bijis vērstis ne tikai uz personu funkcionālo spēju uzlabošanu un atsevišķu sarežģītu gadījumu risināšanu, bet tā ietvaros ticis padomāts arī par vides pieejamības nodrošināšanu personām ar funkcionāliem traucējumiem. Tā 2012. gadā, uzlabojot vides pieejamību – veicot nolietotā seguma maiņu invalidu uzbrauktuvei pie ieejas dienas centra telpās, nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas personām ar kustību traucējumiem. Līdz tam personu pārvietošanās ratiņkrēsls pa šo uzbrauktuvi bija apgrūtināta (bija nepieciešama pavadoņa palīdzība). Tāpat projekta ietvaros ir veikti remontdarbi apmeklētāju tualetē, uzstādīti tualetes aprīkojumi, pielāgotu personām ar funkcionāliem traucējumiem. Arī mēbeļu tehniskais risinājums (projekta ietvaros 2012. gadā iegādāta un uzstādīta virtuves iekārta, kā arī galds un krēsls) pielāgots personām ar funkcionāliem traucējumiem – attālums starp galda kājām ir piemērots ratiņkrēsla izvietošanai.

Turpinājums – par pašu līdzekļiem

To visu personas ar funkcionāliem traucējumiem turpina izmantot arī šobrīd, jo dienas centrs savas aktivitātes turpina par pašvaldības budžeta līdzekļiem. Preiļu novada dome pieņēmusi lēmumu apstiprināt pakalpojuma sniegšanai nepieciešamās štata vienības, un no 1. jūlija pakalpojumi dienas centrā tiek turpināti par iestādes budžeta

● Dienas centra kokapstrādes darbnīcā tapuši lieliski koka ķebliši.

līdzekļiem. Tāpat ir pieejams gan specializēta transporta pakalpojums, gan sociālās virtuves pakalpojums, kur par nelielu summu iespēja saņemt sātīgas pusdienas. Projekta ietvaros uzstādītā virtuves iekārta un iegādātais virtuves aprīkojums joprojām tiek izmantots dažādu ēdienu pagatavošanā pēc pašu personu ieskatiem. Vides pieejamības nodrošināšanai ticis iegādāts moblais pacēlājs (tas gan sarūpēts cita projekta ietvaros), lai personas ar pārvietošanās traucējumiem, kas līdz šim vairāk uzturējās ēkas pirmajā stāvā, varētu piedalīties dažādās aktivitātēs arī ēkas otrajā stāvā. Kā papildus aktivitāte dienas centrā, kuru plānots tuvākajā laikā ieviest, ir anonīmo alkoholiķu kustība, par cik viena no mērķa grupas – no psihoaktīvām vielām atkarīgas personas – dalībniecēm, kas apmeklēja psiholoģiskā atbalsta grupu, ir krasi mainījusi savu dzīvi, izvēloties sabiedrībā pieņemamu dzīves veidu, šobrīd plāno izveidot šādu kustību, tādējādi daloties savā pieredzē un

sniedzot grupā iegūtās zināšanas citiem atkarīgajiem.

Jūnijā dienas centra apmeklētāji arvien čakli nodevās gan radošajiem darbiem (tapušas kļavu lapu rozes, dažādi izstrādājumi no papīra, ziedojumā saņemtie medicīnas priekšmeti ieguva košus dekupētus sānus un nu izskatās kā isti interjera priekšmeti, savukārt jaunieši ar funkcionāliem traucējumiem izgreznojuši atmiņu kļades, lai tās saglabātu visus tos labos mirklus, kas aizvadīti dienas centrā), gan apmeklēja terapeitiskā atbalsta grupas un darba prasmju apguves nodarbības aušanas un kokapstrādes darbnīcā. Kā pēdējie darbi kokapstrādes darbnīcā tapuši glīti koka ķebliši, kuri pamazām iegūst bērna attīstību veicinoša priekšmeta izskatu.

Joprojām ikviens interesents laipni aicināts piedalīties dienas centra aktivitātēs, jo, kā projekta noslēgumā minēja aušanas amata prasmes pasniedzēja Veronika Smāne, apmeklētāji ir ieguvuši to, ko nevar pazaudēt, un atde-
vējuši to, ko nevar paturēt.

INTEREŠU IZGLĪTĪBA

Darbīgā vasara Aglonas «Stropā»

Neskatoties uz to, ka mācību gads skolās sen beidzies un bērniem vaļā darīt, ko gribas, Aglonas bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas centrā «Strops» atbilstoši nosaukumam valda dzīvīgums.

Novada interešu izglītības koordinatore Lolita Kaļāne atzīst, ka esot vēl interesantāk, jo uz «Stropu» nāk ne vien vietējie bērni, bet arī tie, kuri atbraukuši no pilsētām laukos pavadīt brīvlaiku vai ieradusies te uz dažādām nometnēm. Sastopot arī paziņas, kuri centrā iegriežoties jau trešo vasaru.

Jaunajiem apmeklētājiem tiek piedāvātas visdažādākās nodarbes, sākot no datoriem (cenšoties gan pierunāt, lai tos atstāj rudens un ziemas periodam) un populāro spēļu bibliotēku, minifutbolu, minibiljardu, novusu, beidzot ar āra spēlēm, kas domātas vasaras periodam. Centra otrajā stāvā attiecīgā noskaņā vai lietainā dienā var noskatīties kādu filmu vai pat noorganizēt filmu vakarus.

Vasarā «Stropa» ikdienu tomēr ir savādāka nekā ziemā. Otrdienās, trešdienās

un ceturtdienās tiek piedāvātas dažādas aktivitātes. Par to liecina arī nosaukumi, piemēram, radoši darbīgie otrdiena vai kustīgā ceturtdiena. Radošās darbnīcas un hobijs darbnīcas dod iespēju bērniem darīt lietas, kas ir gan interesantas, gan dod jaunas prasmes. Kādu reizi piedāvāta radošā darbnīca «Mandalu krāsošana un zīmēšana», citreiz – hobijs darbnīca «Burbuļu gleznas» vai kriketa spēles turnīrs centra dārzā. Katrai nodarbībai seko līdzīgs padoms dod «Stropa» audzinātājas.

Kad sākas jauna nedēļa, bērniem tiek piedāvātas jaunas nodarbes. Un tā visus trīs vasaras mēnešus. Tiesa, darbiniekiem ir atvaļinājumu laiks, tāpēc savā starpā viss tiek saskaņots un pielāgots tā, lai centra darbošanās neapsīktu ne uz nedēļu.

Katrs «Stropa» apmeklētājs ierodoties pierēģistrējas kopējā žurnālā, tāpēc var apkopot visai precīzu statistiku. Tā liecina, ka, piemēram, jūnijā ik dienu centru apmeklējuši 20 un dažbrīd pat vairāk bērnu. Viņi ir arī atšķirīgi vecuma ziņā – sākot no trīsgadnieka un beidzot ar astoņpadsmitgadīgiem jauniešiem, kuri vēlas apgūt ko jaunu.

● Radošā darbnīca «Mandalu krāsošana un zīmēšana» šķiet pietiekami interesanta gan maziem zēniem, gan meitenēm.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

ZIEMEĻVIDZEME

Karalisks krāšņums vienuviet

Gandrīz 1000 dažādu rožu šķirņu un vairāk nekā 5000 rožu krūmu un krūmiņu grezno Baltijā lielāko rožu dārzu. Tas meklējams Igaunijā, Peltsamā (Poltsamaa).

Jūlija pirmajā sestdienā un svētdienā tur notiek rožu festivāls. Daudz informācijas, arī nopērkami rožu stādi un milzīgs smaržu mākonis. Taču, ja kādam skaistumu patīk baudīt mazliet vientuļīgākā atmosfērā, rožu dārzu var apmeklēt citā laikā, jo rozes ziedot vēl arī septembrī, bet jūlijā un augustā ir ziedēšanas kulminācija.

Rožu dārzs ir šīs Igaunijas mazpilsētas lepnums jau gandrīz 20 gadus. Iesākumā daudzās un interesantās, ne tikai jaunās, bet vēl 19. gadsimtā selekcionētās rožu šķirnes audzētas rozārijā, stādi pavairoti, bet 1996. gadā ierīkots dārzs. Tas izveidots pushektāru lielā teritorijā. Viena puše dārza veidota ģeometriskā formā, bet otra — brīvā plānoju-

mā. Dārzu apjož vītenrožu aleja. Dārzu apmeklējot un iztērējot divus eiro par ieejas biļeti, līdz iespējams paņemt daudz jaunu ziņu par rožu šķirnēm, kopšanu, audzēšanas prasībām. Driest fotografēties kaut pie katra rožu krūma un ielāgot šķirņu nosaukumus, lai iekārotākās iestādītu savā dārzā. Blakus krāšņajam dārzam ir siltumnīcas, kurās pārdod ne tikai ziedu karalienes, bet arī citu vasaras puķu un ziemciešu stādus.

Te gan praktiska piebilde: ja gribas stādu tieši no Peltsamā rozārijā, zinot, ka tas ir spēcīgs un kvalitatīvs, tad nāksies iztērēt 12 eiro. Ir arī otra iespēja: sabildēt tās šķirnes, kas patīk un meklēt, vai rožu audzētāji mūsupusē, vai arī Latvijas Botāniskais dārzs nepiedāvā līdzīgus eksemplārus, bet par zemāku cenu.

Igaunijas rožu audzētāji uzsvēr: viņu lielākais prieks, redzot, ka pie mājām dārzos, pilsētu parkos kļūst vairāk rožu stādījumu. Galu galā arī Baltijas lielākā rožu dārza, kas ir arī Eiropas rožu dārzu desmitniekā, viens no mēr-

● Dažādu rožu šķirnes plašajā dārzā apskatāmas visu vasaru.

ķiem ir popularizēt rožu audzēšanas kultūru.

Peltsamā ir daudzu individuālu un grupu ceļojumu mērķis Igaunijā.

Valdzina rožu dārzs, mazpilsētas parki, kurus arī košus dara rožu ziedēšana. Peltsamā pazīstama arī kā Igaunijas vīnu

zeme. Vīna pagrabos tos var gan degustēt, gan iegādāties.

«Liesma»

DAGDA

Kroma kolna bruoliste

Kurš tagad vairs atceras savus senčus? Daži. Labi, ja skolēns spēs atcerēties sava vecvectēva vai vecvecmāmiņas vārdu. Tikai vārdu... Stāsti par ģimeni visbiežāk aptver laika periodu, kas nav senāks par 60 — 70 gadiem. Īsa atmiņa. Tagad interesēties par vēsturi nav laika. Vajag risināt problēmas, tikt galā ar grūtībām. Un šajā skriešanās mēs arvien attālināmies no savām saknēm, no visa tā, kas īstenībā arī veido mūsu pamatus, mūsu dabu.

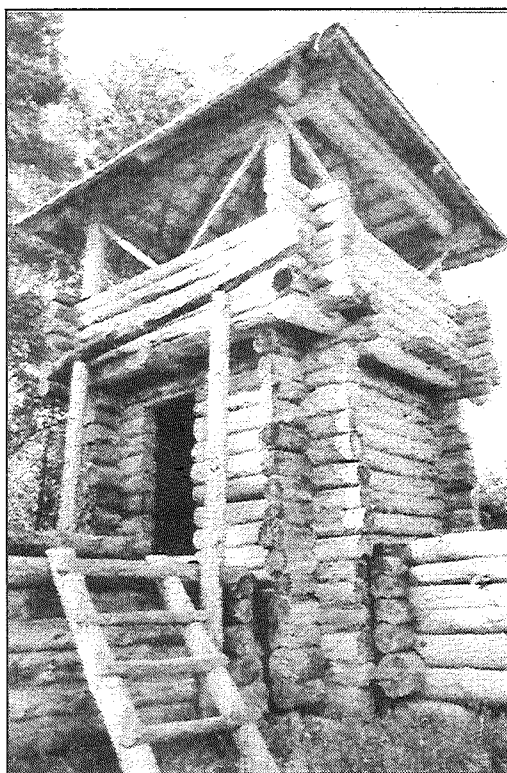
1113. gadā, tieši pirms 900 gadiem, rakstu avotos pirmo reizi tika minēts vārds Lotigola (Letgola) — mūsu zemes nosaukums.

Ja lasa annāles un hronikas, rodas iespaids, ka mežonīgajām ciltīm, kas apdzīvojušas Latvijas teritoriju 11. — 12. gadsimtā, bija nepieciešama civilizācija, ko tām arī piedāvāja izglītotie bruņinieki no rietumiem un spēcīgie karotāji no austrumiem. Bet vai tas patiešām tā arī ir? Vai mēs neaizmirstam, ka annāles un hronikas pārsvarā rakstīja mūsu tautas pretinieki?

No otras puses, tikai Visvaldis, Latgales pārvaldnieks, hronikās tiek nosaukts par karali; senākā podnieku ripa tika atrasta latgaļu apmetnes vietā Latvijas teritorijā; sarežģītākie rotājumi no bronzas un sudraba pārsteidz ar savu skaistumu un eleganci.

Kā tad ir patiesībā? Kādi bija latgalieši? Ar ko nodarbojās? Kā viņi dzīvoja? Kam ticēja? Atbildes uz šiem jautājumiem rast nav viegli. Bet, ja tās nemeklēsim, atmetīsim tam ar roku un nodarbosimies ar «svarīgākām lietām», tad ātri vien zaudēsim pašu galveno — savu identitāti. Latgale izgaiss, pazudis... Un paliks tikai ģeogrāfiskie nosaukumi, kuriem jēgu vairs neviens nespēs izskaidrot.

Par to, ka Andrupenes pagastā, Dagdas novada pašā pierobežā, kāds būvē senatnīgu latgaļu koka pili, bija dzirdēts jau pirms diviem gadiem. Radās iespēja

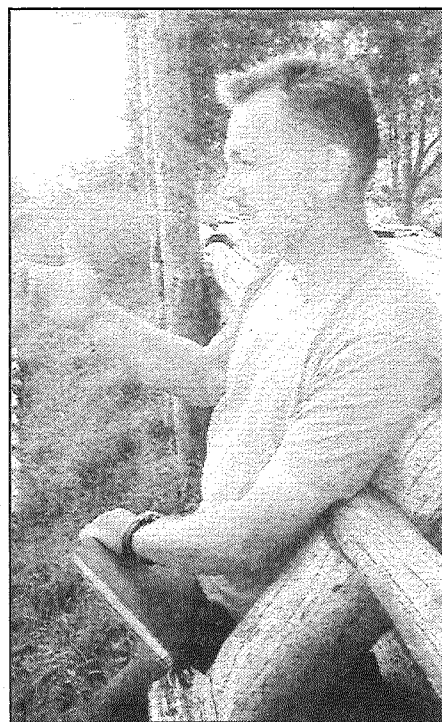

● Pils ziemeļu tornis jau gatavs.

iepazīties ar galveno šīs idejas iedvesmotāju Aleksandru Lubānu.

Ikdiennā Aleksandrs strādā Austrumlatgales virsmežniecībā par virsmežziņa vietnieku, bet brīvajā laikā kopā ar līdzīgi domājošiem cilvēkiem no visas Latgales, kurus vieno «Kroma kolna bruoliste», atjauno devītā gadsimta seno latgaļu aizsargvalni. Kā stāstīja Aleksandrs Lubāns, pils celtniecība nav biznesprojekts, kā arī nekļūst par īstu tūrisma objektu. Biedrības misija — seno latgaliešu amatu, kara mākslas atdzīvināšana, seno latgaļu vēsturiskā dzīvesveida atjaunošana, senās vēstures izpēte, un pats galvenais — dzimtas vēstures popularizēšana, patiesās, savas, bet ne svešautiešiem kalpojošo spalvas meistartaru rakstīšana...

Tikšanās sākās ar kartes, uz kuras

● Pilskalna saimnieks Aleksandrs Lubāns.

atzīmēti 72 pilskalni, demonstrēšanu. Informāciju kartei Aleksandrs vāca trīs gadus. Uz ādas pamata izdedzinātas upes un ezeri, pils un apbedījumi. Precīza senās Latgales karte. Pils celtniecība virzās lēni, jo brālība to dara pašu spēkiem. Pirms trim gadiem tas bija tikai pakalns, kādu apkārtnē ir daudz. Tagad jau ir izveidots ziemeļu tornis, noteikti ziemeļu un rietumu stiprinājumi. Parāli celtniecības darbiem brālības dalībniekiem nācās apgūt vairākus jaunus amatus. Viņi paši sev šuj apģērbus, paši gatavo ieročus, izkaļ bruņutērpus. «Brāļu» vidū ir savs kalējs, ir arī savs karognesējs (starp citu, Latgales karoga autors — Māris Rumaks).

Īsts latgaļu tautas tērps — ļoti, ļoti dārga manta. Veidošanas process ir ļoti laikietilpīgs, materiāli — dārgi. Palīdz draugi no Ludzas amatniecības centra.

Aleksandrs pats ir iemācījies izkalt rotas, kostīmu metāliskās detaļas. Pilskalna saimnieks uzskata, ja vēlies kaut ko izdarīt, tad jāreķinās, pirmkārt, tikai ar paša spēkiem.

Parāli celtniecības un citiem darbiem, brālība veic aktīvu izglītošanas darbu, piedalās dažādos masu pasākumos, festivālos, saietos; aicina pie sevis skolēnu grupas, paši nāk uz skolām. Var iedomāties, ar kādu interesi viņus klausās skolēni. Kā garlaicīgās rindiņas no grāmatas pēkšņi pārvēršas par brīnišķīgiem un aizraujošiem piedzīvojumiem, kā tālā vēsture kļūst saprotama un tuva.

Brālības pasākumu grafiks ir diezgan saspringts. Jābrīnās, kā viņi visu paspēj.

Pilskalna brālības vadītājs ar aizrautību stāstīja par darbības sākumu, par panākumiem, par to, ka pēc uzstāšanās pie viņiem pievienojas jauni cilvēki. Aizrautībā Aleksandrs pastāstīja daudz informācijas par seno latgaļu dzīvi, par amatniecību, par ciņas mākslu. Viņš runāja aizrautīgi, interesanti un šķita pilnīgi laimīgs cilvēks, kas atradis savā dzīvē galveno. Nelabprāt viņš runāja tikai par problēmām, bet ar aizrautību — par biedrības plāniem, par latgaļu simbolu slēpto nozīmi.

Var jau būt, ka šajā trakajā 21. gadsimta skrējienā, kur ir pa pilnam problēmu, kā personīgo, tā arī globālo, pienācis laiks paskatīties atpakaļ un ieskatīties tajā tālajā laikā, lai izprastu cēloņus tam, kas ar mums notiek tagad. Atgriezies, lai atcerētos, ka mūsu senči daudz gudrības ir smēlušies dabā, bet nevis mēģināja to pārveidot, kā pašiem izdevīgāk.

Grūtu darbu ir iesākusi pilskalna brālība. Bet svarīgu un interesantu. Kādam varbūt viņu darbība liksies tukša un nevajadzīga. Taču šāds atzinums nekādi neietekmēs viņu darbību. Viņi sevi ir pārliecināti. Paša vārdā «brālība» ir kaut kas no bruņniecības. Un savā būtībā viņi ir pilskalna bruņinieku ordenis.

«Ezerzeme»

Likvidēta apjomīga nelegālā alkohola ražotne

● Nelegālā alkohola ražošana, ko tik rūpīgi bija iekārtojuši un centīgi uzturēja divi Lauceses pagasta iedzīvotāji, bija nepārtraukta. Tagad viss beidzies — produkcija un iekārtas atsavinātas.

Viss pagalam — iztecinātā kandža, aparatūra, kannas... Tā tagad nākas secināt vairākiem uzņēmīgiem darboņiem Daugavpils novadā.

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, reģiona pārvaldes kriminālpolīcijas darbinieki, veicot izmeklēšanu agrāk uzsāktā kriminālprocesa ietvaros saistībā ar nelikumīgu alkohola apriti, noskaidroja, ka Daugavpils novadā darbojas nelegāla alkohola liela apjoma ražotne.

16. jūlijā, veicot sankcionētu kratīšanu kādā privātā sektorā Lauceses pagastā, policijas darbinieki atrada un atsavināja aptuveni 930 litrus gatavās produkcijas. Tā bija kandža. Atsavi-

nāti arī dažādi priekšmeti, kas nepieciešami kandžas ražošanai — tecināmie aparāti, šļūtenes, kannas, gāzes plītis un tā tālāk. Izrādījās, ka nelegālā fabrika strādāja diennakts režīmā, izplatot gatavo produkciju tālāk pa tirdzniecības vietām, tā saucamajām *točkām*.

Aizturēti divi vīrieši, kas dzimuši 1958. un 1973. gadā. Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu pēc Krimināllikuma 221.² panta otrās daļas. Par nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošanu (ražošanu), glabāšanu vai pārvietošanu, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar islaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Direktīva seksuālās vardarbības apkarošanai pret bērniem

16. jūlijā Ministru kabinets atbalstīja grozījumus vairākos likumos, lai Latvijas normatīvajos aktos ieviestu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu, informē Tieslietu ministrijas sabiedrisko attiecību speciāliste Sigita Vasiljeva.

Direktīva paredz precīzi noteiktas sankcijas atbilstoši katra konkrētā nodarījuma smagumam. Tāpat direktīvā ir ietverti jauni nodarījumu sastāvi — nodarījumi informācijas tehnoloģiju vidē, uzskaitot bērnam seksuālos nolūkus un citi.

Ar direktīvas ieviešanu plānots veikt konceptuāla rakstura izmaiņas Krimināllikuma (KL) nodaļā "Noziedzīgi nodarījumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību". Preti, tiks mainīta vispārējā pieeja jeb attieksme pret seksuāla rakstura darbībām, īpaši pavešanu netiklībā. Tas nozīmē, ka seksuālas darbības, kas izpaužas fiziskā kontaktā ar cietušo, tiks pilnībā nošķirtas no seksuālām darbībām bez fiziska kontakta.

Likumprojekts arī paredz atsevišķus KL pantus papildināt ar tādiem jauniem nodarījumiem, kā ekshibicionisms, bērna prostitūcijas izmantošana un bērna

iesaistīšana pornogrāfiskā priekšnesumā.

Ieviešot direktīvu, tiks kriminalizēta jebkāda seksuāla darbība, kas izdarīta bez cietuša piekrišanas. Pašlaik kriminālatbildība par izvarošanu vai vardarbīgu dzimumtieksmes apmierināšanu iestājas tikai tajos gadījumos, kad nodarījums ir izdarīts, lietojot vardarbību vai draudus. Turpmāk sodāma būs jebkāda seksuāla darbība, kas izdarīta bez piekrišanas arī tajos gadījumos, kad vardarbības upuris nav izrādījis fizisku pretestību.

Tāpat tiks mainīta attieksme pret cietušās personas vecumu, proti, bargākas sankcijas tiks piemērotas gadījumos, kad noziedzums būs izdarīts pret bērnu, kurš nav sasniedzis dzimumbrieduma vecumu — 16 gadus. Pašlaik bargākas sankcijas piemēro, ja bērns nav sasniedzis 14 gadu vecumu.

Savukārt bērnu tiesību aizsardzībai un interešu ievērošanai paredzēts noteikt, ka juridiskās palīdzības sniegšana nepilngadīgam cietušajam un nepilngadīgā cietušā pārstāvim ir obligāta kriminālprocesa par nodarījumu, kas saistīts ar vardarbību, ko nodarījusi persona, no kuras cietušais ir materiāli vai citādi atkarīgs, vai nodarījumu pret tikumību vai dzimumneaizskaramību.

Direktīvas ieviešanas termiņš ir 2013. gada 18. decembris.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Atklāta agrāk izdarīta slepkavība Daugavpilī

Jūnijā Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolīcijas biroja darbinieki, veicot izmeklēšanu kriminālprocesā par tiša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, aizturēja 1984. gadā dzimušu vīrieti. Viņš tika turēts aizdomās par uzbrukumu takso-metra vadītājam, sadurot cietušo ar nazi. Likumpārkāpums tika paveikts aprīļa sākumā.

Turpinot kriminālprocesa izmeklēšanas darbības, noskaidrots, ka aizturētais aprīli, visticamāk, paveicis vēl vienu smagu noziegumu — konflikta rezultātā noslepkavojis kādu vīrieti. Toreiz 1967. gadā dzimušā vīrieša likās ar redzamiem miesas bojājumiem galvā un krūtīs tika atrasts Daugavpilī, Ķimijas mikrorajonā.

Patlaban aizdomās turamais atrodas brīvības atņemšanas iestādē, jo vēl pirms aizturēšanas bija izsludināts policijas meklēšanā par to, ka pārkāpa piespiedu līdzekļa — policijas kontrole — nosacījumus, ko tiesa viņam piesprieda par agrāk izdarītu noziegumu.

Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu.

Preiļu policija par izspiešanu aizturējusi grupu personu

8. jūlijā Latgales reģiona pārvaldes Preiļu policijas iecirknī tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 183. panta otrās daļas — par izspiešanu, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās.

Veicot kriminālprocesa izmeklēšanu, kriminālpolīcijas darbinieki noskaidroja vairākas personas, kuras, iespējams, saistītas ar naudas izspiešanu par neesošu parādu no kāda Līvānu novada iedzīvotāja. Operatīvo meklēšanas pasākumu rezultātā policisti nesē aizturēja trīs Jekabpils iedzīvotājus — 1964. un 1962. gadā dzimušus vīriešus, kā arī 1973. gadā dzimušu sievieti.

Aizdomās turētajiem piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis. Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu. Par izspiešanu personu grupā likums paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

Apcietina vīrieti, kurš varētu būt vainojams kaimiņa nonāvēšanā Ciblā

A. Laizāne informē, ka 24. jūnijā Ciblas novada Ciblas pagastā savās mājās tika atrasts 1945. gadā dzimušā vīrieša likās ar vardarbīgas nāves pazīmēm. Mirušajam bija vairākas sistas brūces uz galvas un sejas. Policijā nekavējoties tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 12. nodaļas — nonāvēšana.

Kriminālpolīcijas nodaļas darbinieki, veicot kriminālprocesa izmeklēšanu vainīgo noskaidrošanai, pamatojoties uz savākto pierādījumu kopumu, saistībā ar aizdomām minētā nozieguma izdarīšanā 16. jūlijā aizturēja divas personas. Tie ir Ciblas pagasta iedzīvotāji — 1979. gadā dzimis vīrietis un 1976. gadā dzimusi sieviete.

18. jūlijā aizdomās turētajam vīrietim tiesa iz-

raudzījās drošības līdzekli — apcietinājumu. Sievietei piemērots drošības līdzeklis, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu. Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu.

Apcietināts noziedzīgas grupas līderis

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, Kriminālpolīcijas biroja darbinieki, veicot operatīvo pasākumu kompleksu, par izspiešanu grupā Daugavpilī nesē aizturēja divus agrāk sodītus vīriešus.

Policijas pārstāve skaidro, ka abas personas aizturētas naudas nodošanas brīdī. Viens no aizturētajiem, 1968. gadā dzimis vīrietis, ir vietējās noziedzīgās grupas līderis, tā saucamā kriminālā autoritāte. Viņam kā drošības līdzeklis piemērots apcietinājums. Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu.

Izraisa avārijas, uzbrauc gājējiem, nokrīt no mopēda

Policijā reģistrēta virkne satiksmes negadījumu, kam bijuši visdažādākie iemesli.

✓ 11. jūlijā Rēzeknes novada Dricānu pagastā 1962. gadā dzimusi sieviete, vadot mikroautobusu, neizvēlējās drošu ātrumu, nobrauca no ceļa un apgāzās. Vadītāja nogādāta slimnīcā.

✓ 11. jūlijā Zilupes novada Zaļesjes pagastā 1965. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Ford, neizvēlējās drošu distanci un ietriecās tajā pašā virzienā braucošā traktora piekabē. Vadītājam sniegta medicīniskā palīdzība slimnīcā.

✓ 12. jūlijā Krāslavas novada Ūdrīšu pagastā 1970. gadā dzimusi sieviete, vadot Audi, nobrauca no ceļa un apgāzās. Neveiksmīgā braucēja ar traumām nogādāta slimnīcā.

✓ 12. jūlijā Balvu novada Bērzkālnes pagastā 1982. gadā dzimis vīrietis, vadot motociklu Suzuki (bez valsts numura zīmes), ietriecās kādas mājas žogā. Motociklists nogādāts slimnīcā.

✓ 13. jūlijā Ciblas novada Zvirgzdenes pagastā kāds 1978. gadā dzimis vīrietis nokrita no mopēda un guva traumas.

✓ 13. jūlijā Daugavpils novada Liksnas pagastā 1983. gadā dzimis vīrietis, vadot kravas automobili Mercedes Benz ar piekabi, iebrauca šķērslī — metāla aizsargbarjerā, auto apgāzās, daļēji bloķējot satiksmi uz ceļa. Turpat notikuma vietā vadītājam tika sniegta medicīniskā palīdzība.

✓ 13. jūlijā Daugavpils novada Lauceses pagastā ceļmalas grāvī avarēja automašīna Rover. Negadījumā cieta 1975. gadā dzimis vīrietis un 1974. gadā dzimusi sieviete, kuri tika nogādāti slimnīcā. Policija tagad skaidro, kas avārijas brīdī atradās pie stūres.

✓ 14. jūlijā Daugavpilī kādā krustojumā 1940. gadā dzimis vīrietis ar Audi uzbrauca gājējam, 1986. gadā dzimušam vīrietim, kuram bija nepieciešama medicīniskā palīdzība.

✓ 14. jūlijā Krāslavā automašīnas VW vadītājs iebrauca kādas garāžas sienā un notikuma vietu atstāja, neziņojot par to policijai. Pēc neilga laika policijas darbinieki noskaidroja, ka vainīgs ir 1994. gadā dzimis jauniešs, kurš bija sēdies pie auto stūres bez transportlīdzekļa vadītāja tiesībām.

Autovadītājiem pieejama mobilā aplikācija

Autovadītāju ērtībām izstrādāta Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) mobilā aplikācija.

Ar tās palīdzību Apple un Android platformas viedtālruni un planšetdatoru lietotājiem tiek piedāvāta iespēja tiešsaistes režīmā no CSDD transportlīdzekļu un to vadītāju reģistra saņemt informāciju par sevi kā autovadītāju un sev piederošajiem tran-

sportlīdzekļiem. Aplikācija ir savietojama ar viedtālruna kalendāru, kas atgādina par tehniskās apskates, OCTA un vadītāja apliecības beigu termiņiem. Ar šī resursa palīdzību transportlīdzekļa īpašnieks var saņemt vienas dienas braukšanas atļauju un uzzināt par saviem nesamaksātajiem sodiem vai uzliktajiem liegumiem.

CSDD informē, ka šis ir tikai aplikācijas izstrādes pirmais solis. Jau tuvākajā laikā ar aplikācijas palīdzību varēs veikt maksājumus, kā arī saņemt cita veida pakalpojumus, kuri patlaban plašā klāstā ir pieejami direkcijas e-pakalpojumu vietnē.

Aplikācijas lejuplāde App Store vai Google Play Store vietnēs ir bez maksas.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

MALKAS ŽĀVĒŠANAS KOMPLEKSA
būvniecības Rožupes pagastā,
Livānu novadā, būvniecības ieceres
publiskā apspriešana

IEROSINĀTĀJS: SIA „Livānu karbons”,
Murjāņu iela 20-7, LV-1024, Rīga,
reģ. nr. LV-40003969013, tālr. 67138408
PROJEKTĒTĀJS: Māra Drikāne,
sert. nr. 20-2912, tālr. 29117541

BŪVNICĪBAS IECERES INFORMATĪVE
MATERIĀLI APSKATĀMI
no 2013. gada 23. jūlija līdz 2013. gada
20. augustam Livānu novada domes
ēkas 3. stāvā (Rīgas ielā 77, Livānos) un
Rožupes pagasta pārvaldes telpās
(Skolas ielā 7, Rožupe, Rožupes pag.,
Livānu novads, LV-5327)

BŪVNICĪBAS IECERES
PREZENTĀCIJAS PASĀKUMS:
2013. gada 31. jūlijā plkst. 17.00 Rožupes
kultūras namā (Draudzības laukums 2,
Rožupe, Livānu novads)

ATSĀUKSMJU IESNIEGŠANAS TERMIŅŠ
UN VIETA: līdz 2013. gada 20. augustam
plkst. 17.00 Livānu novada domes
ēkas 303. kabinetā un
Rožupes pagasta pārvaldē.
INFORMATĪVAIS TĀLRUNIS UZZINĀM:
65307272, 65329456.

SIA Lauku Miesnieks
ieperk mājlopus.

Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svairi.
Tālr. 20207132.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
ieperk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svairi. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus,
aitas, zirgus, cūkas.

Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svairi.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA “Mortars” iepērk
skuju koku un lapu koku
TARAS KLUCUS

- lapu koku tara no 14 līdz 24 cm – 25 Ls/m³
 - skuju koku tara no 12 līdz 24 cm – 25 Ls/m³
 - lapu un skuju koku tara no 24 cm – 28 Ls/m³
- Piegādes vieta: “Latgran” teritorijā,
Udrīšu pag., Krāslavas nov.
Mob. tālr. 26624477.

Pārdod

AUDI 80 (gāze/benzīns, 1987. g. izl., sarkanā
krāsā, 1.8). T.28377857;

AUDI A6 (QUATTRO, TDI, 1998. g. izl.,
AVANT, TA līdz 03.2014., Ls 1550) vai maina.
T.29139730;

BMW 520 (1990. g. izl., baltā krāsā, TA līdz
12.2013., Ls 400). T.28352328;

BMW 523 (1997. g. izl., 2,5, benzīns, jauna TA,
lietie disk, visas ekstras, labā stāvoklī).
T.26344644;

BMW 523 (1997. g. izl., TA līdz 29.05.2014.,
2,5, benzīns, labā tehniskā un vizuālā stāvoklī).
T.26344644;

CHRYSLER VOYAGER (3,3, 1996. g. izl.,
benzīns/gāze, automāts, zaļā met. krāsā, TA,
ādas salons, 7-vietīgs, lietie disk, el. stikli, el.

spoguļi, relingi, kruīzkontrolle, signalizācija).
T.26351451;

CITROEN XANTIA (1,6, benzīns, 1995. g. izl.,
ķiršu krāsā, TA līdz 08.04.2014., labā tehniskā
stāvoklī, lēti). T.28242522;

DAEWOO MATIZ (08.2000. g. izl., benzīns,
ekonomisks, Ls 700), piekabi (ZUBRJONOK,
Ls 250). T.64635360;

džipu ISUZU TROOPER (1990. g. izl., benzīns,
gāze/benzīns, labā stāvoklī). T.29251805;

FORD MONDEO (1,8, mono, 1994. g. izl.,
baltā krāsā, bez TA, Ls 250), FORD FIESTA
1,1, 1990. g. izl., TA, baltā krāsā, Ls 350).
T.28386224;

FORD TRANSIT (2,5D, 1991. g. izl., 8+1, no-
ņemami sēdekļi, 6,5 l/100 km, TA līdz 03.2014.,
Ls 950 + pārrakstīšana). T.29437031;

MAZDA 323 (TA līdz 10.06.2014., 1994. g. izl.).
T.26693642;

MAZDA 323 FORTE (1998. g. izl., TA līdz
07.08.2013., 1,5, benzīns, tumši zilā krāsā,
manuālā ĀK, labā tehniskā stāvoklī).
T.27730747, 20407338;

MAZDA 626 (1,8, zilā krāsā, 1996. g. izl., TA
līdz 10.2013., labā stāvoklī, lēti, cena pēc
vienošanās). T.26390444.

Šlutes vīru “jam session” Latgalē

2.-3. augustā Daugavpils
novada Ambeļu Putānos
notiks namdaru meistarklase
“Šlutes vīru jam session”,
kurā ar šluti vien tiks cirsta
jauna būve, apvienojot
latviešu namdaru senās
zināšanas ar jaunu pieredzi
un moderno zinātni,
stāsta Ilze Mežniece no
“Kulturys studeja Speiga”.

Latvijā vēl arvien ir vīri, kuri,
pirms ķerties pie mājas būves,
izkaļ sev cirvi. Un ir meistari,
kuri, pirms mācīt celt guļbūvi,
prasa parādīt instrumentus. Ja
parādīts tiek motorzāģis, tad mā-
cekļis var griezties vien atpakaļ,
no kurienes nācis. Tradīcija ir šo
vīru rokās, sameklēta pie veciem
meistariem un daudzās kļūdās
atrasta no jauna. Tā ir Latvijas
bagātība — senās namdaru zinā-
šanas, tomēr kā daudzās noza-
rēs, tradicionālo mantojumu
uzturošie amatnieki, darbojoties
katrs savā pusē, neatrod laika

satikties, tādēļ ikreiz no jauna
mācās tik no savām kļūdām.

Aicinot sanākt kopā meista-
riem un mācīties gribošiem, lai
pievērstos aktīvai, praktiskai, ra-
došai kopā strādāšanai, meklējot
labāko un piemērotāko izteik-
smes formu, radot jaunū kon-
strukciju, būvi (gluži kā

džezeņiem mūzikas gabalu),
gribam no jauna pašiem sev, lat-
viešiem, pierādīt, ka māju būvēt
vajag ar cirvi.

Aicināti piedalīties gan nam-
dari un galdnieki, kuri savā darbā
izmanto vai vēlas izmantot tra-
dicionālās zināšanas un prakses
guļbūvju un koka konstrukciju

Uzziņai:

Šlute – namdaru cirvis

Jam session – saspēle improvizējot ar mērķi atrast jaunu izteik-
smes formu vai piemērotu aranžējumu vai vienkārši sociāls
pasākums, tikšanās, kopēja praktizēšanās (Wikipēdija).

celtniecībā, gan cilvēki, kuru
mērķis ir ilgtspējīga dzīve Lat-
vijas laukos, jo mūsu amatnieku
mantojums piedāvā vispiemēro-
tāko (pārbaudītu, ekonomisku,
pieejamu) veidu dzīvošanai Lat-
vijā, ja vien cilvēks ir gatavs
strādāt savām rokām.

Praktiskās daļas laikā meista-
riem/amatniekiem būs iespēja
parādīt savu prasmi, pieredzi, kā
arī diskutēt un rast labākos prak-
tiskos risinājumus būves radīšanā – piemērotākos un
izturīgākos slēgumu veidus, kas
ir būtiskākie elementi gan guļ-
būvēs, gan stāvbūvēs; dalīties
zināšanās par dažādām tēšanas
tehniskām; iepazīties ar meistarū
izmantotajiem instrumentiem.

Pieaicinātie eksperti stāstīs par
koksnes īpašībām, mājās gata-
vojamām impregnantu receptēm,
saslēgumiem, instrumentu sagra-
tavošanu.

Pasākums norisināsies 2.-3.
augustā Daugavpils novada Am-
beļu pagasta Putānu ciemā.
Ierašanās un reģistrācija no 7.00
– 10.00, noslēgums 4. augustā
plkst. 12.00. Tiek nodrošināta
teltsvietas, “tējpauzu” uzkodas
un talkas vakariņas. Organizē
biedrība “Kulturys studeja
Speiga”, atbalsta Kultūrkapitāla
fonds. Dalībnieki aicināti pieteik-
ties iepriekš pa tālruniem:
26358845 (Ilze), 26874324 (Os-
kars) vai e-pastu
studejaspeiga@gmail.com.

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 24. līdz 28. jūlijam pilns Mēness. III Mēness fāze.
29. un 30. jūlijā dīlstošs Mēness IV Mēness fāze. 24., 25.
un 26. jūlijā Mēness atradīsies Zivju zīmē. 27. un 28. jūlijā
– Auna zīmē; 29. un 30. jūlijā – Vērša zīmē.

24. jūlijs ir 17. Mēness diena, 25. jūlijs – 18. Mēness
diena, utt.

24. jūlijs – ieteicams viegli sagremojams ēdiens.
Organismam grūti tikt galā ar treknu, asu maltīti. Jāvairās
no alkohola lietošanas – šajā dienā tas kaitē vairāk, var
radīt lielākas problēmas.
Čika laiks 00.00 – 21.30.

25. jūlijs – labvēlīga diena kaitīgu ieradumu atmešanai.
Īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļauj un ļaujās uz to,
ka viss notiek istajā vietā un laikā. Piemērota diena pirts
un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai.
Jēkaba – Saimnieku – diena.

26. jūlijs – piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas
procedūrām, masāžai.
Čika laiks 00.00 – 24.00.
Annas – Saimnieču – diena.

27., 28. jūlijs – nav vēlams karsēšanās saunā,

sauļošanās pludmalē vai solārijā.

29., 30. jūlijs – īpaši veiksmīgs laiks tiem, kuri notikumū
gaitu labprāt ietekmē paši. Piemērotas dienas skais-
tumkopšanai, ādas tīrīšanai, mikstināšanai, sejas
maskām, manikīram.

29. jūlijs – no plkst. 14.30 līdz 24.00 vēlams artslodze,
lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zāļu tēju, bet 12 stundas
pirms un pēc šī laika – viegli sagremojamu, liesu ēdienu.
Čika laiks 19.00 – 24.00.

Jēkaba diena tiek svinēta 25. jūlijā. Jēkabi iezīmē viena
darba posma beigas un otra sākumu: līdz Jēkabiem tika
pabeigta siena plauja un sākta rudzu un miežu plaušana.
Tautasdziesmās Jēkabs tiek minēts kopā ar Jāni un Pēteri,
norādot uz Jēkaba pārākumu bagātībā. Jēkaba dienā
pats Jēkabs sviežot upē pirmo aukstuma akmeni, tad jau
peldēšanai jāmet miers. Otru akmeni sviežot Labrencis
(10. augustā). Trešo aukstuma akmeni sviežot ūdenī
Miķelis. Silta un gaiša Jēkaba diena zilē aukstus Zie-
massvētkus.

26. jūlijs – Annas diena, tāpat kā Jēkabos svin kāzas.
Ja Annas dienā lietus līst, tad rudenī būs daudz sēņu, bet
rieksti būs tārpaini, un otrādi.

PASMAIDĪSIM

☺ ☺ ☺
Vīrs uzslavē sievu:
— Beidzot tu labi iebrauci
garāžā, bet diemžēl tā nav
mūšējā.

☺ ☺ ☺
— Tu nekad neklausies, ko es
tev saku! Tu klausies tikai to, ko
vēlies!
— Jā, protams, dārgā, es
dzeršu alu!

☺ ☺ ☺
Ginekologs apskates laikā
iztaujā pacienti:
— Sakiet, kundze, cik vīrieši
jums ir bijuši?

— Nu, kādi trīs četri...
— Jā, tas nav pārāk daudz.
— Jā, es jau arī saku, ka
šonedēļ man neveicas.

☺ ☺ ☺
— Papucīt, vai tu nevarētu
uzdāvināt pāris latīņu savam
mīļajam dēļnam?

— Paklau, nu runā taču kā

vīrietis un beidz vienreiz
čiepstēt!

— Labi, vecais! Noskaiti man
piecus zaļos disenei! Un tinies...
☺ ☺ ☺

Zvana telefons:
— Vai jūs to mašīnu grasāties
savākt?

— Kādu mašīnu?
— «Toyota Avensis».
— No kurienes savākt?
— No autosalona.

— Pagaidiet, mirkli... Janka!
Nemeklē! Mēs to naudu ne-
nodzērām! Mēs mašīnu no-
pirkām!

☺ ☺ ☺
Ja jums būtu iespējams iz-
vēlēties — miers visā pasaulē vai
tāda bagātība kā Bilam Geitsam,
— kādā krāsā būtu jūsu lam-
bordžini?

☺ ☺ ☺
Hei, veci, uzcienājiet ar alīņu,
čurāt gribas, bet nav ko...